Ժ· ՏԱՐԻ 2704 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ԱՐԱՑ 4385 5 ՓԵՏՐՎԱՐ 1893 1 ՇԱԲԱՆ 1310 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԷՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս
درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան ... 150
» » Վեցամսեայ » ... 75
» » Եռամսեայ » » ... 40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք ... 56
» » Վեցամսեայ ... 28
Ընդհ· թուղթի ... Տարեկան Օսմ· Ոսկի 2
Գաւառաց ... Ղրուշ 50
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 5/17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԱՇԱՌՔԻ ԴԱՏՆ
ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԳՈՐԾՈՑ ԱՌԹԻՒ ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

ՆՈՐ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հազիւ թէ Բանամայի գործոց առթիւ վերջացաւ պատժական դատն, և ահա նոյն ամբաստանեալներէն ոմանք և ուրիշներ Եղեռնադատ Ատենին առջեւ կը հանուին կաշառք տուած և առած ըլլալու ծանրագոյն ամբաստանութեամբ· զի մինչ խարդախութեամբ դրամ ժողվել, ուրիշի դրամը չարաչար մսխել կամ վստահութեան զեղծում գործել յանցանք են լոկ, կաշառք տալ և առնուլ ոճիր է, և աւելի ծանրապէս պատժելի·

Փարիզի լրագիրք կը հրատարակեն ընդհանուր դատախազ Պ· Թանոնի խմբագրած ամբաստանագիրը կաշառքի դատին վրայ·

Ամբաստանագիրն հետեւեալ կերպիւ կը պատմէ Բանամայի գործոց առթիւ ինչ հանգամանաց մէջ կաշառք տրուելն և ոճրին ինչպէս երեւան հանուիլն·

«Երբ Բանամայի վարիչք քննութեան ենթարկեցան, տումարներուն վրայ փոխառութեանց երկու հաշիւներ գտնուեցան, Խմբակի ծախք և Հրապարակութեան ծախք անուններով, Լէվի Քրէմիէօի և Պառոն տը Ռէյնաքի միջոցաւ վատնուած՝ սեղանաւորական և ուրիշ աջակցութիւններ գտնելու 1888ի պարգեւաւոր փոխառութեան համար: Ռէյնաք 3,390,475 ֆրանք առաւ «Խմբակի» եւ 2 միլիոն 805 հազար ֆրանք «Հրապարակութեան» անունով· Երեք միլիոն 390,475 ֆր·ը յանձնեց Բրոբէր և Թիէռէ պանքային, ի փոխարէն 26 չէք ստանալով, որոց վրայ իւր նշանակած գումարք գրուած էին, Թիէռէի կողմէ ստորագրուած· Այս չէքեր, զանազան մարդոց յանձնուած, ի վաղուց գանձուած էին, երբ անցեալ Հոկտ·ին զրոյց ելաւ մամլոյ և Երեսփ· Ժողովոյ մէջ չէքերէն մի քանին գործածուեր են երեսփոխանաց և ծերակուտականաց գործակցութիւնը շահելու·

Քննիչ յանձնաժողով մը այս ամբաստանութիւնները ճշդելու պաշտօն ընդունելով, Թիէռէ բերաւ յանձնեց վճարեալ 26 չէքերու ցուցակն, յետոյ բուներն ալ, զորս այրած եմ կ'ըսէր ի սկզբան· Անոնց 18ին վրայ Ռէյնաքի ձեռամբ նշանակուած էին առաջին տառերն ստացողաց անուններուն, 13 երեսփոխանք կամ ծերակուտականք, երկուքն հանգուցեալ, մին չվերընտրուած և տասն պաշտօնի վրայ· Ասոնց մէջ էին ամբաստանեալք Պէռալ (ծերակուտական), Տիւկէ տը Լա Ֆօքոնըրի, Բրուսդ և Նախորդ երեսփոխան Կոպռոն·

Մի քանի օր ետքը քննիչ յանձնաժողովոյն բերուեցաւ ցուցակի մը լուսանկարն, որուն համար պաշտօնեայ մը՝ Սթէֆան՝ կ'ըսէր թէ երկու տարի առաջ Ռէյնաք տուն տուաւ և ես գրեցի· Այն ցուցակին վրայ յիշուած են 26 չէքերը, նոյն անուններով, այս անգամ ամբողջ գրուած, նոյն գումարներու դիմաց· Գրուած է նաեւ թէ երեսփոխան Սան Լըռուա 300,000 ֆր· ընդունեց, իբրեւ անդամ խորհրդարանական յանձնաժողովոյն որ քննած է պարգեւաւոր փոխառութեան ծրագիրը· Պ· Շ· տը Լէսէփս հաստատեց խոստովանիլ թէ 1886ին առաջին օրինագծի ներկայացման համար 375,000 ֆր· տուած է Պ· Պայհոյի·

* *

Այս մարդուն տրուած կաշառքն ամենէն շահագրգիռ դէպքն է ամբաստանագրոյն մէջ·

Շ· տը Լէսէփս գիտէր Բանամայի գործին յուսահատական վիճակն· Հասարակութենէն նոր զոհողութիւն պահանջելու համար ոչ մէկ հնարքի առջեւ վարանեցաւ· Ծանրագոյն գործերէն մին եղաւ կաշառել զՊայհօ· Շ· տը Լէսէփսէ հարցաքննիչն հաշիւ կը պահանջէր 975,000 ֆր·ի անանուն վճարատոմսերուն գործածման վրայ, որ պարզուած չէր իւր տումարաց մէջ, և Ֆոնդան ու Քոթիւ կ'ըսէին թէ գործածման կերպը Շ· տը Լէսէփս միայն գիտէ· Սա յայտնեց թէ 600,000 ֆր· տուած է Քորնէլիուս Հէրցի· Մնացեալ 375,000 ֆր·ն· Ուրեմն կոկորդնի՞ց անցուցիք·—Տեսնելով որ բեր գոց պիտի ամբաստանուի, Շ· տը Լէսէփս պարտաւորեցաւ խոստովանիլ թէ նոյն գումարն յանձնած է առ Պայհօ, նոյն օրն ուր պարգեւաւոր փոխառութեան ծրագիրը կը ներկայացուէր Երեսփ· Ժողովոյ, հետեւեալ պարագայից մէջ·

1886 ապրիլ 30ին, Պայհօ ընդունած էր կառավարական ճարտարագէտ Ռուսոյի ի Բանամա կատարած քննութեան տեղեկագիրն, որ ինչ ինչ պայմաններով նպաստաւոր էր· Մայիս 25ին, խորհրդատու բարձր յանձնաժողով մը, Ընկերութեան ձեռամբ գումարուելով, նոյն տեղեկագրոյն համաձայն կարծիք յայտնած էր· Կը սպասուէր օրինագծին մատուցման ի Խորհրդարան, երբ՝ յունիսի առաջին օրերուն՝ Մարիուս Ֆոնդան ընդունեց այցելութիւնն Քրէտի Լիոնէի գիւանապետներէն Պլոնտէնի, որ հանրային շինութեանց նախարարի մտերիմն էր, և անոր անուամբ կուգար մէկ միլիոն ֆր· պահանջել օրինագծին ներկայացման համար· Պլոնտէն կը յարէր թէ Շ· տը Լէսէփս նոյն իրիկուն հրաւէր պիտի ընդունի նախարարէն, որ օրինագծին մատուցումը պիտի աւետէ, եթէ իւր առաջարկն ընդունուած է, ապա թէ ոչ՝ խուսափողական լեզու մը պիտի բռնէ: Ֆոնդան կ'իմացնէ Լէսէփսի· Երեկոյին, Լէսէփս կը հրաւիրուի· Հետեւեալ օրը, Պայհօ խուսափողական լեզու մը կը բռնէ· Լէսէփս կը համոզուի· Կը կանչէ զՊլոնտէն Ֆոնդանի ձեռամբ, կը խոստանայ միլիոնն, և կը յանձնէ Ֆոնդանի՝ տեսակցիլ նախարարին հետ՝ Պլոնտէնի տան մէջ· Պայհօ կուգայ· Պայմանք կը կնքուին· Բանակցութիւն կ'ըլլայ միայն թէ մէկ միլիոնը քանի՝ վճարումով և ե՛րբ պիտի յանձնուի· Լէսէփսի անձնական թուղթերուն մէջ իւր տուած տեղեկութեան համեմատ կը գտնուի մատիտով գրուած թուղթ մը, որոյ վրայ նշանակուած էին սակարկութեան պայմանք, 375,000 ֆր· կանխիկ, 250,000 ֆր· ծրագիրը Ծերակոյտին մատուցուելէն ետեւ, 375,000 ֆր· փոխառութեան ի հրապարակ հանուելէն առաջ· Պայհօ կը պայմանադրէր նաեւ թէ ընկալագիր պիտի չտայ· Յունիս 17ին, ծրագիրը կը ներկայացնէ Երեսփ· Ժողովոյ· Նոյն օր Լէսէփս երկու անանուն վճարագիր կուտայ 250,000 ֆր·ի, զոր հետեւեալ օրը Ֆոնդան գանձելով, 250 հատ 1,000ական ֆրանքնոց պանքատոմս կը յանձնէ առ Պլոնտէն, որ կը տանի Պայհոյի տունն· Ամսոյն 21ին, Պայհօ ժամադիր կ'ըլլայ Ծերակոյտին մէջ, ուր Պլոնտէն կուգայ կը վճարէ 125,000 ֆր·ն եւս· Բայց Երեսփ· Ժողովն հակառակ ընթացք բռնած ըլլալով, ծրագիրն ետ կ'առնուի, և միլիոնէն մնացեալ գումարը չի տրուիր:

Երբ Շ· տը Լէսէփսի այս յայտարարութիւնն իրեն կը կարդացուի, Պայհօ կ'ուրանայ ի սկզբան· Բայց Ֆոնդան, նոյն իսկ իւր մտերիմ Պլոնտէն կը հաստատեն· Հարցաքննիչ դատաւորն որ զանազան դրամատանց մէջ քննութիւն կը կատարէր, կաշառքի գումարին ընդունելութեան նիւթական փաստը կը գտնէ վերջապէս, ուրով տարակոյսի տեղի չի մնար· 1886 յունիս 18ին, նոյն օրն իսկ ուր Պլոնտէն իրեն կը բերէ 250 հատ հազարաբական ֆր·նոց պանքատոմսերը, Պայհօ չկերած չխմած 210 հատ պանքատոմս կը յանձնէ Բոնժուառ տ'Էսքոնդի, հետեւեալ օրը Սալարանէն 10,000 ֆր·ի տարեկան տոկոս բերող իտալեան արժեթուղթ գնելու հրամանաւ·

Այս ապացոյցին վրայ, Պայհօ հասկցաւ թէ ուրացումն անօգուտ էր այլ եւս: Տարւոյս յունուարի 12ին խոստովանեցաւ թէ օրինագծին մատուցման համար 375,000 ֆր· առած էր, և ահա սոյն գումարէ 210,000 ֆր·ն յանձնած է Բոնժուառին:— Ըսաւ նաեւ թէ Պլոնտէնի բերած 125,000 ֆր·էն հինգ օր ետք 103,000 ֆր· յանձնած է Տէբօ և Բոնժ-Բուռաւ Ընկերութեան՝ 5 հազար ֆր·ի տարեկան եկամուտ բերող իտալեան արժեթուղթ եւս գնելու հրամանաւ, և թէ հոն կեղծ անուն և կեղծ հասցէ մը տուած է, իբրեւ ոմն «Պուաժէ», այնքան կը հաւնէր կատարած գործին եղեռնական հանգամանքը· Պլոնտէն կը խոստովանի այս եղեռնական սակարկութեան միջնորդն եղած ըլլալը, թէեւ կ'ըսէ թէ բարա մը միջնորդչէք չառի, մինչ Պայհօ կը յայտարարէ թէ 75,000 ֆր·ն անոր տուաւ·

* *

Ոչ նուազ հետաքրքրաշարժ է Սան Լըռուա երեսփոխանին կաշառք ընդունելուն պատմութիւնը·

1886ին ետ առնուած օրինագիծն 1888ին նորէն մատուցուեցաւ· Բանամայի Ընկերութիւնն այս անգամ ձեռնարկեց ի գին դրամոյ փոխել յանձնաժողովոյ մը մեծամասնութիւնն, որ առաջ աննպաստ էր օրինագծին, և ապա նպաստաւոր դարձաւ·

1888 մարտ 27ին Երեսփ· Ժողովն, իւր գիւաններուն մէջ համախմբեալ, անուանեց իւր պատուիրակներ, 11 անդամք ի դիմաց 11 գիւանաց· Հինգ անդամք միայն նպաստաւոր էին օրինագծին, վեցն՝ հակառակ· Սան Լըռուա ընտրուած էր յայտարարելով թէ կարելի չէ օրինագծին նպաստաւոր յանձնախումբ մ'ընտրել· Ինքն իսկ իբրեւ քարտուղար իւր հակառակութիւնն իւր ձեռամբ արձանագրած էր այսպէս· Ապրիլ 3ին, ընտրեալ յանձնաժողովը լսեց Բանամա ղրկուած ճարտարագէտ Պ· Բուսոյի բացատրութիւնները· Սան Լըռուա Ընկերութեան հակառակ խօսեցաւ որոշապէս, հերքեց անոր թուանշաններուն ճշդութիւնն, ևն· Տեղեկաբեր Պ· Բոնշլէօի պաշտօն յանձնուեցաւ օրինագծին դէմ խօսիլ Երեսփ· Ժողովոյ առջեւ· Սան Լըռուա սոյն տեղեկաբերին համար քուէ տուաւ·

Ապրիլ 21ին, 11 անդամք կը համախմբին հակառակ տեղեկագիրը լսելու· Սան Լըռուա գաղտնի քուէարկութիւն կը խնդրէ, որ զարմանք կը պատճառէ· զի արդէն անձնիւր անդամի կարծիքն յայտնի էր· Ինչ և է, քուէարկութիւնը կը կատարուի, և մեծամասնութիւնը փոխուած կ'երեւի· Վեց ձայներ ի նպաստ էին, հինգ ձայներ միայն հակառակ· Սան Լըռուա գաղտնի քուէարկութիւն խնդրելով մատնուած էր իբրեւ կարծիքը փոխած անդամն· Ի՞նչ է պատճառը, կը հարցնեն իրեն, նեղը կը դնեն զինք, և կը պատասխանէ թէ իւր ընտրողաց բացարձակ պահանջումն վրայ հարկադրուած է կարծիքը փոխել· Բայց արդէն կը զրուցուէր թէ Ընկերութեան գործիչք ամեն բան կ'ընեն քուէներ կաշառելու· Երկու օր յառաջ, յանձնաժողովոյն մէջ իսկ, Պ· Ֆէլիքս Ֆօռ Ընկերութեան այս հնարքները պախարակած էր ի լուր իւր պաշտօնակցաց· Բացատրութիւն կը պահանջեն Սան Լըռուայէ թէ ինչպէս եղաւ այս յեղակարծ փոփոխումն· Անդամակից Պ· Շանդակրէլ կը պատմէ թէ Ընկերութեան կողմէ կէս միլիոն ֆր· առաջարկուած էր իրեն և ինք մերժած, և կը դատապարտէ Սան Լըռուայի դասալքութիւնն· Այն օրէն ի վեր Սան Լըռուայի վրայ այնքան կասկած կար Երեսփ· Ժողովոյ մէջ որ Պ· Տըլաֆէյ այս գործոյ վրայ Ժողովոյն մէջ քննութիւն պահանջելուն առթիւ ուրիշ ամենուն անունները լռութեամբ անցաւ և միայն զՍան Լըռուա յականէ յանուանէ յիշեց·

1888ի յանձնաժողովոյն անդամք այն ատեն կը յիշեցին թէ յանձնաժողովոյ նոյն նստին մէջ ուր Բոնշլէօի տեղեկագրոյն վրայ քուէ պիտի տրուէր՝ Սան Լըռուա պահ մը դուրս ելաւ· Այցելու մը կանչած զինք, և անոր դէմքին վրայ տրուած տեղեկութենէն հասկցուեցաւ թէ Շ· տը Լէսէփսի ամենէն անխիղճ գործիչներէն մին էր, Ահարոն, անուանեալ Արթոն, (Ֆրանքֆորդցի Հրեայ մը որ հրէական անունը փոխած էր,) որ փախաւ նախկին չարագործութեանց հաշիւը չտալու համար դատական իշխանութեան· զի թէթեւ կեղծը չըլլալու, վստահութեան զեղծման և խարդախ սնանկութեան ոճիրներով ամբաստանեալ է արդէն: (Եւ այս ամբաստանութեամբք պիտի պահանջուի որ Տէրութեան երկրին մէջ որ գտնուի, զի կան երկիրներ որք լոկ կաշառատուութեան համար մարդ չեն յանձներ·) Սան Լըռուա, որ յանձնաժողովէն դուրս ելած ժամանակ հակառակ էր Ընկերութեան, հաշտուած էր Ընկերութեան հետ երբ դարձաւ յանձնաժողովոյն, և ի նպաստ անոր քուէարկեց· Բնաւ չիք տարակոյս թէ այս պահուս Արթոնէ ընդունած էր 300,000 ֆր·ը, զոր Պառոն տը Ռէյնաք անոր վճարած ըլլալը կը յայտնէ այն թուղթին վրայ զոր ինք տուն տուած և գրագիր Սթէֆան գրած է·

* *

Սան Լըռուա ձերբակալեցաւ· Անպատուիչ ամբաստանութիւն մը կը ծանրանար իւր վրայ, զոր պատուախնդիր ամեն ոք պարտէր նոյն հետայն հերքել: Իսկ ինք ժամանակ խնդրեց մտածելու և խորհուրդ հարցնելու: Բայց կաշառք առած ըլլալուն նիւթական ապացոյցը գտնուեցաւ: 1876էն ի վեր ծանր պարտքի տակ ինկած, 1887ին ալ իւր կալուածները գրաւի տակ դրած, նոյն օր—21 ապրիլ 1888ին— յորում իւր քուէն կուտար Ընկերութեան, յորում Արթոն յանձնաժողովէն դուրս կը կանչէր զինք, Սան Լըռուա 100,000 ֆր· կը յանձնէ Քրէտի Լիոնէի, և վեց օր ետքն ալ 100,000 ֆր: Անմիջապէս, իւր պարտատէրը կը վճարէ: Նոյն օր ուր 200,000 ֆր·ի գումարը կ'ամբողջացնէ Քրէտի Լիոնէի մէջ, իւր նոտարին 6,300 ֆր· կը ղրկէ՝ ստիպողական վճարման մը համար: Օգս· 7ին, 122,000 իւր հաշուոյն կ'անցունէ Քրէտի Լիոնէի Թուլուզի մասնաճիւղին մէջ: Սեպտ· 5ին, իւր առնելիքաւորները կը հաւաքէ իւր նոտարին քով, և 44,116 ֆր· կը բաշխէ անոնց: Հոկտ· 3ին, Օթիէ սեղանաւորին 66,940 ֆր· վճարելով կ'ազատէ իւր կալուածներ:

Սան Լըռուա չկրցաւ ցոյց տալ որ եթէ այս գումարներ կաշառքի դրամէն առնուած չեն, ապա նոյն միջոցին ո՛ր աղբիւրէ քաղուած են, և թէ իրեն պէս պարտական մարդ մը քանի մը օրուան մէջ այսչափ գումարներ ո՛ւստից իւր ձեռք անցուցած էր·

Յանձնաժողովոյ միւս անդամը, Պ· Շանդակրէլ կը պատմէ թէ (Սան Լըռուայի հետ բանակցութիւնը դեռ չսկսած) Բանամայի Ընկերութեան մէկ գործակալը քանի օր յաջորդաբար իւր դէմն ելաւ, երբ թէ զլացուածաւ, նոյն կառախմբին մէջ բազմելով: Խօսակցութեան սկսաւ, Բանամայի վրայ խօսեցաւ, հասկցուց որ յանձնաժողովոյ մէջ նպաստաւոր քուէի մը համար Պ· տը Լէսէփս 100,000, ֆր·, 200,000 ֆր·, 300,000 ֆր· կրնայ տալ, թերեւս մինչեւ 500,000 ֆր· : Պ· Շանդակրէլ բողոքեց այս կերպ սակարկութեան մը դէմ: Այն ատեն ճարահատեալ Արթոն դիմեց առ Պ· Սան Լըռուա, որուն պարտքի տակ ըլլալն իմացած էր:

Միւս կաշառակերք, Պէռալ, Տը լա Ֆօքոնըրի, Կոպռոն, Բրուսդ (Նախկին նախարար գեղարուեստից, Կամպէթթայի մտերիմ,) առարկեցին թէ իրենք սեղանաւորական խմբակի անդամ էին, և իբրեւ օրինաւոր շահաբաժին ընդունած էին այն գումարները· Բայց այս խօսքերնին չապացուցուեցաւ, իբրեւ սեղանաւորական խմբակի անդամ ոչ ուրեք իրենց անուն արձանագրուած էր; իրենք ոչինչ կանխավճար ըրած էին իբրեւ սեղանաւոր, և ընդհանուր դատախազն՝ յետ մանրակրկիտ բացատրութեանց՝ կուգայ այն եզրակացութեան թէ [illegible] մ'էր իրենց ընդունած գումարն, ի փոխարէն իրենց քուէին·

* *

Ամբաստանութեանց [illegible] վրայ գաղափար մը կուտան հետեւեալ հատուածք·

ՇԱՐԼ ՏԸ ԼԷՍԷՓՍ ԵՒ ՖՈՆԴԱՆ ամբաստանուած են· զի 1886ին, Փարիզի մէջ, կաշառած են (Ա·) խոստումներով կամ առաջարկներով, (Բ·) նուէրներով ու պարգեւներով, զՊայհօ, նախարար հանրային շինութեանց և այս հանգամանքով վարչական պաշտօնատար կամ գործակատար հանրային վարչութեան մը, անկէ ընդունելու համար նպաստաւոր կարծիք մը կամ ուրիշ գործեր՝ իւր պաշտօնին վերաբերեալ·

ՊԱՅՀՕ ամբաստանեալ է· զի նոյն միջոցին և նոյն տեղն, իբրեւ հանրային շինութեանց նախարար և այս հանգամանքով պաշտօնատար վարչական կարգի կամ գործակատար հանրային վարչութեան մը, ընդունած է (Ա·) խոստումներ կամ առաջարկներ, (Բ·) նուէրներ եւ պարգեւներ, իւր պաշտօնին վերաբերեալ գործ մը կատարելու համար, որ թէպէտ արդար գործ ըլլայ, բայց վարձքով կատարուելիք գործերէն չէր·

ԱՀԱՐՈՆ, անուանեալ **ԱՐԹՈՆ**, ամբաստանեալ է· զի նոյն թուականին, կաշառած է խոստումներով ու նուէրներով զՍան Լըռուա, երեսփոխան և այս հանգամանքով հանրային պաշտօնեայ Պատժական Օրէնքի 177 րդ յօդուածին իմաստով, անկէ ընդունելու համար նպաստաւոր կարծիք մը կամ անոր պաշտօնին վերաբերեալ ո՛ և է գործ·

Եւ այսպէս միւսներն·

Հետեւապէս, Ընդհ· Դատախազն այս մարդոց դէմ օրինաց խստութեան գործադրումը կը պահանջէ Եղեռնադատ Ատենէն·

Դատը կը սկսի երեք շաբաթէն·

ԱՂԵՏԱԼԻ ԼՈՒՐԸ
Պ· ՖԵՐ· ՏԸ ԼԷՍԷՓՍԻ ՏԱՆ ՄԷՋ Ի ՇԷՆԷ

Ֆիկառոյի թղթակիցը վաղեց գնաց Շէնէի գաւառային բնակարանն Պ· Ֆեր· տը Լէսէփսի, Եղեռնադատ Ատենի վճռոյն լուրն հասնելուն հոն գտնուելու և ընտանիքին կարծիքն ու տպաւորութիւնը տեղւոյն վրայ իմանալու և հաղորդելու համար: Ցնդած խեղճ ծերունին իւր սենեկին մէջ թմրած մնացած էր· զի Բանամայի գործը վերջնապէս կորեւէն ի վեր, ինքզինք կորուսած խելայեղ մարդ մը դարձած է: Ինչպէս երէկ կ'ըսէինք, անցեալ տարուան թերթերը կը կարդայ և կը կարծէ օրուան լուրերը քաղել անոնցմէ: Իւր երկրորդ կինն, որ երիտասարդ է դեռ, նախախնամական ոգին է այս ընտանիքին մէջ, ուր տղայքը կ'ամփոփէ կը մխիթարէ, և այնպէս կ'ընէ որ ծերը բանէ մը լուր չունենայ: Ասոր հիւան-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (72)

Է· ՌԻՇՊՈՒՐ ԵՒ Է· ԼԻՑԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Քսան անգամ, հարիւր անգամ կարծած էր թէ Սիւզա իրը պիտի ըլլար, եւ միշտ նոյն դառն պատրանքը կը զգար: Այս յարատեւ, անդադրում պայքարին մէջ ինքը միշտ յաղթուած, ստորնացած էր:

Անգութ աղջիկը իր սիրոյն հետ կը խաղար ինչպէս վագրը կը խաղայ այն որսին հետ որ ա՛լ չի կրնար ձեռքէն փախչիլ:

Իր պչրութեան մէջ դահիճի նրբանքներ կը գտնէր Սիւզա:

Կը գրգռէր, կը հրահրէր կոմսին տարփանքը՝ զարշելի ճարպիկութեամբ և յարատեւութեամբ մը, որպէս զի ետքէն զայն սանձելու հաճոյքը վայելէ:

Մթին ուրախութիւն մը կ'ըմբոշխնէր, տեսակ մը վայրագ հեշտանք՝ տեսնելով որ Կաստոնի բոցակէզ աչերուն մէջ կը վառին ըղձանքն և յոյսը: Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, դժոխային հրապուրանքներու անգին մթերք մը ունէր:

Երբեմն, անոր առջեւ կը քակէր իր խարտեաշ ճոխ վարսերը, և մետաքսանման, վէտ վէտ, անուշաբոյր հիւսքերը կը շօշափէին արբշիռ ազնուականին երեսը:

Երբեմն, ծածկելով իր հրապոյրները, պահելով իր մարմնին սքանչելի ձեւերը, ստրջացող Մագթաղինէի մը պէս, պակուցեալ կեղծապարիշտի հովեր կ'առնէր:

Երբեմն, կ'ընդունէր զայն հեշտագդեցիկ անխնամ կերպարանքով մը, ծաղիկներով շրջապատուած, մերկ ոտուըները սեւ թաւիշէ մուճակներու մէջ, որք անոնց ճերմակութիւնը դուրս կը ցատկեցնէին:

Այս միակ ոտքն իսկ փորձութիւն մըն էր:

Մինինիկ, կամարաձեւ, պճեղը քիչ մը նրբաձիգ, կապոյտ երակներով· աւելի կատարելագործեալ բան մը կարելի չէր տեսնել· կրունկը նեղ էր, կլորիկ, մարմարի պէս յղկուն· Ներբանը կը ներկայացնէր շնորհալից աղեղ մը, փթթամատը գոհար մըն էր: Այս ճշմարտապէս հեշտատեսիլ ոտքին իւրաքանչիւր մատերուն մարդ յօժարակամ կ'անցունէր մեծագին մատանիներ, և ապարանջան մը անոր կլորիկ սրունքին վարի կողմին, որ սքանչելի կաղապարում մը ունէր:

Ուրիշ օր մըն ալ նախատեալ դիցուհիի կերպարանք կ'առնէր և իր ոտքերուն տակ կը ձգէր, խելայեղ, շնչասպառ, ցնորակոծ, այլ խոնարհ և ստրջացած այն որ յանդգնած էր կարծել թէ անիկա իր բազուկներուն մէջ պիտի նետուէր:

Շատ անգամ, այս գրգռումէն բորբոքած, Կաստոն բռնութիւն բանեցնել կուզէր, բայց Սիւզա՝ միշտ զգոյշ՝ խոյս կուտար վտանգէն:

Կոմսը այս փորձերէն իւրաքանչիւրին համար մէկ քանի օրեր արտաքսման կը դատապարտուէր: Այս յարատեւ պայքար երիտասարդին համար վիշտերու աղբիւր մը և տարօրինակ տանջանք մը եղան:

Ասիկա տենդի և ջլագրգռութեան խառնուրդ մըն էր որ մեղմ, անտեսանելի աւեր մը կը գործէր իր մտքին, իր սրտին և իր բովանդակ էութեան վրայ:

Ծերութիւն կը զգար:

Օր մը, միտքն յանկարծ լուսաւորեցաւ, ուզեց խզել այս տարօրինակ յարաբերութիւն որ տանջանք կուտար իրեն և որ ի փոխարէն միայն գոհացում կուտար իր սնափառութեան և հպարտութեան: Ուզեց այդ բանը, բայց ութն օր բացակայութենէ և ինք իր դէմ պայքարէ ետք, նորէն եկաւ՝ աւելի հնազանդ և աւելի սիրահար քան երբեք:

Իրիկուն մը որ Սիւզա կը ճամբէր զայն ինչպէս միշտ, երիտասարդն ըսաւ·

—Ամեն բան կ'ընէք աշխարհի մէջ ինծի յուսահատեցնելու համար· ասանկ վիճակ մը չի կրնար շարունակել· պիտի թողում ձեզ և այն ատեն...

—Թողէք զիս, պարոն կոմս, պատասխանեց Սիւզա ցրտօրէն, աղէկ գիտէք որ մխիթարիչներ չեն պակսիր ինծի:

—Ի՞նչ, պիտի համարձակի՞ք...

—Յաջորդ մը կարգել ձեզ... անշուշտ ... և բոլորովին ինծի արժանի անձ մը գտնելու յոյսով: Կուզէ՞ք որ մէկտեղ փընտռենք... քանի չափ նամակներ ունիմ հոս...: Առէք, կրնաք կարդալ:

«Ի՞նչ կարծիք ունիք սա Սպանիացի մարքիզին վրայ: Եւ սա Իտալացի դրամատէ՞րը...

«Սա նամակը երիտասարդ Անգլիացիէ մը վերջերս եկաւ ինծ: Կարդացէք, տեսէք ինչ կ'ըսէ ինծ· միւսներէն աւելի առաջ կ'երթայ, կուզէ հետս ամուսնանալ:»

Կաստոն գիտէր այս ամենը: Գրեթէ ամեն օր, Սիւզա անոր կը ներկայացնէր սիրային նոր և կիզիչ յայտարարութիւն մը:

Ասիկա իր միջոցներէն մին էր Կաստոնը կակղեցնելու, անոր վրայ իշխելու և զայն դողի մէջ պահելու համար:

—Սիւզա՛, Սիւզա՛, գոչեց երիտասարդը, ա՛լ չեմ գիտեր թէ ի՛նչ եմ· ալ ոչ ուժ ունիմ, ոչ կամք: Կը պաղատիմ ձեզ, ըսէք թէ ի՛նչ ընելու եմ:

Եւ ջղաձիգ շարժումով մը, բռնեց անոր երկու ձեռները:

—Ի՞նչ ընելու էք... պատասխանեց Սիւզա անոր աչուըներուն մէջ մխրճելով իր թովիչ ակնարկը:

—Այո, խօսեցէք...

—Պէտք է արժանի ըլլալ ինծ, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը չոր ձայնով:

—Օ՛հ, միշտ միեւնոյն խօսքերն են...: Արժանի ըլլալ ձե՛զ... բայց ի՞նչպէս...: Չեմ գիտեր ի՛նչ հնարք բանեցնեմ...

—Փնտռեցէք, պարոն կոմս, փնտռեցէք:

Տարաբախտը դուրս ելաւ յուսահատ:

—Կը յոգնեցունեմ իր համբերութիւնը, ըսաւ ինքնին Սիւզա· ատեն կուգայ որ կրնայ անհարկու ըլլալ: Այո, կատաղութեան տագնապի մը մէջ կարող է...: Ո՞վ գիտէ թէ, խորամանկութիւն մը գործածելով, ծուղակ մը լարելով, իր իշխանութեան տակ չպիտի իյնամ...: Օ՛հ, Ռօսթան կոմսը տակաւին պէտք եղածին չափ իմ գերիս չէ...

Փայլակներ ժայթքեցին աչուըներէն, անողոք արտայայտութիւն մը կ'այլայլէր իր սիրուն դէմքին գիծերը:

—Եւ եթէ թողո՛ւ զիս, ինչպէս քիչ մը առաջ ըսաւ, գոչեց Սիւզա պահ մը ետքը: Ասոր համար, քիչ մը քաջութիւն կը բաւէ իրեն· թողած չէ ամեն արժանապատուութիւն և կրնայ հասկնալ թէ իր պատուին, իր ընտանիքին և ինքն իրեն կը պարտի յաղթել իր աղետալի սիրոյն:

Այս մտածում սարսռացուց Սիւզան:

—Ոչ, ոչ, յարեց տեսակ մը կատաղութեամբ, այս բանը չպիտի ըլլայ, չեմ ուզեր· ինծ կը պատկանի այս մարդը... ի՛նչ, խո՞յս տայ իմ վրիժառութենէս: Ոչ, անկարելի է:

Կոմսին այդ նահանջէն զերծ մնալու համար, զոր դժբախտութիւն մը կը նկատէր, հասկցաւ թէ աւելցնելու էր իր տիրացումին սաստկութիւնը:

Ի՞նչ միջոց գործածէր:

Փնտռեց և գտաւ:

Սոսկալի, ահռելի բան էր...

Եթէ յաջողէր, ոչ միայն ա՛լ փախչելու բան չունէր Կաստոնէն, այլ և դժբախտը ինկած, չքացած, կորսուած, ոչնչացած էր:

Այս միջոց, կամ լաւ եւս այս դաշնակից զոր կուզէր իրեն միացունել, առանձինն աւելի գործ պիտի տեսնէր քան իր ակնարկին մոգութիւնն և իր կամքին զօրութիւնն· անոր կը յանձնէր Կաստոնը, և ինք մէկ դեր միայն ունէր խաղալու· դիտողի դերը:

Այս դաշնակիցն էր գինովութի՛ւնը:

Սիւզա ուզեց որ Ռոսթան կոմսը գինովութեան մէջ ինքզինքն ստորնացունէ: Ուզեց որ խմէ անիկա:

Մանկամարդ աղջկան հնազանդելու, անոր հաճելի ըլլալու համար երիտասարդը խմեց:

Սիւզա ուզեց որ անիկա գինովնայ:

Եւ դժբախտը գինովցա՛ւ:

Մանկամարդ աղջիկն այս սպանիչ արդիւնքը ձեռք ձգեց բազմապատկելով իր փափուկ ճաշկերոյթները: Գրգիռ տուաւ խնծղալից հաւաքոյթներու:

Յետոյ, երբ Կաստոն առանց կասկածի և քիչ մըն ալ մոռնալու համար իր անհաւատալի տկարութիւնը, մտաւ այդ աղէտալի ճամբուն մէջ, Սիւզա հոն մղեց զայն անամօթաբար:

Երբ, Կաստոն յոգնած, սրտնեղած, բաւական է կ'ըսէր·

—Ո՛հ, ո՛հ, իմ քաջ Կաստոնս, կը պատասխանէր Սիւզա, նորէն խմէ, խմէ՛ մեր սիրոյն համար:

Եւ անոր կը կարկառէր շամբանեաի գաւաթը:

Երիտասարդը կը խմէր:

—Իմ գեղեցիկ աչուըներուս համար հիմակ, կը շարունակէր մանկամարդ աղջիկն, անոր վրայ սեւեռելով իր հեշտագրգիռ ակնարկը:

Երիտասարդը նորէն կը խմէր:

(Շարունակելի)

դապանն է, միւսներուն մայրն ու դաստիարակը, մեծ տղաքներուն ընկերն ու խորհրդատուն։ Ընտանիքն այն օր անհամբեր էր Փարիզէ հեռագրի։ Բայց դատավճռոյն համար որոշեալ ժամը շատոնց անցած էր և հեռագիր չկար տակաւին։ Սպասելով յուրին, Կոմսուհի Ֆէր. տը Լէսէբս ըսեր է Թղթակցին. «Այս խեղճ մարդն ի՞նչ չարիք հասուցած էր։ Ի՞նչ կ'ուզէին անկէ։ Ի՞նչպէս չզգային որ այսպիսի դատ մը հարուած մ'էր մեր փառաց գեղեցկագոյնին, հարուած մ'էր նոյն իսկ երկրին։ Կարդացած լրագիրներս կ'ապշեցնեն զիս։ Ամուսնոյս անունն անոնց մէջ կը տեսնեմ այնպիսի մարդոց անուան քով դրուած որոց գոյութիւնն անգամ չգիտէի։ Քորնէլիուս Հերց, Առթօն, Ռէյնաք, ո՞վ են ասոնք։ Երբեք այսպիսի անուններ չլսուեցան մեր տան մէջ։»

Վերջապէս, ցրուէչը կուգայ, հեռագիր մը կը յանձնէ առ Կոմսուհի Ֆ. տը Լէսէբս, դատապարտելոց միայն Քոթիւի կողմէ ուղղեալ, որ կ'ըսէ միայն թէ «Այս գիշեր հոդ պիտի ըլլամ»։ Միւսն ուղղուած է Թղթակցին և կ'ըսէ. «Հայր և որդի հնգական տարւոյ բանտարկութեան»։ Այս համր ու տրտում մօր և մանկահասակ աղջիկներուն քով Թղթակիցը քաջութիւն չունենար ամբողջ ճշմարտութիւնն ըսելու, և միայն կէսը կ'ըսէ. «Շարլ հինգ տարուան բանտարկութեան,... անկարելի է»։ Ժամ մը կ'անցնի խորունկ լռութեան մէջ, զոր հեծկլտանքներ միայն կ'ընդհատեն։ Թղթակիցը կոմսուհւոյն մէկ անձնուէր բարեկամուհւոյն կ'իմացնէ ամբողջ հեռագիրն, և սա կ'երթայ կոմսուհւոյն քով։ «Ու այս անմոռանալի վայրկենին, ուր կը խորտակուէր Ֆրանսայի ընտանեաց փառաւորագոյնին պատիւն ու համբաւը, դարձեալ Կոմսուհի տը Լէսէբսն էր որ՝ աչքերը չոր՝ գերմարդկային պայծառութեամբ մը ամենուն սիրտ կուտար։ «Ասանկ աւելի աղէկ, կ'ըսէր։ Հայր և որդի դատապարտեալ, կատարեալ է։ Գայթակղութեան խոշորութիւնն իսկ աւելի նպաստաւոր պիտի ըլլայ մեր պատւոյն քան կէս անարդարութիւն մը»։

Եւ մինչ այս աղեխուռ տեսարանին ներկայ բարեկամներ մխիթարութեան հասարակ խօսքեր կ'ըսեն, «Ես մխիթարութեան պէտք չունիմ, կ'ըսէ տիկինն։ Իմ տառապանացս կատարն հասած եմ, վերջացած է այլ եւս։ Բայց ի՞նչպէս սա տղաքներուն չգթացին։ (12 թէ 13 զաւակ ունի Լէսէբս, մէկ մասը փոքր և մանաւանդ դեռատի աղջիկներ ալ կան։) Այսպիսի մարդ մը գետնահարելու համար ի՞նչպէս սպասեցին իւր ֆիզիքական խորտակման փճացման, այն վայրկենին ուր խօսելու և ինքզինք պաշտպանելու անկարող է այլ եւս։ Առաջ խելքերնին ո՞ւր էր։... Դեռ բաւական հաւատք ունիմ յուսալու համար թէ այս ալ մխիթարութիւն մ'է զոր Աստուած ինձ թողուլ ուզեր է գուցէ։ Բայց արդեօք կ'երազե՞մ.... Ֆերտինան տը Լէսէբս բանտարկեա՞լ։»

Տղաքներէն մին դողդոջուն ձայնով կը հարցնէ. «Արդեօք Պատուոյ Լէգէոնն ե՞տ պիտի առնուի իրմէ»։ — Տիկին Լէսէբս կը բարկանայ. «16 հատ մեծ-խաչեր ունի պատուանշանաց, զորս իրեն թողուլ պէտք պիտի ըլլայ — (եթէ Պատուոյ Լէգէոնն ետ առնուի։) Եւ անուն մ'ունի որ անշուշտ իրեն պիտի մնայ, և զոր կրելս պատիւ կը համարիմ ինձ»։

Թղթակիցը կը յարէ իւր կողմէ. «Դատաւորներ հեռուէն կրցած են հարուածել զՖէր. տը Լէսէբս։ Բայց այս մարդուն օձիքէն բռնել և բանտ տանի՞լ՝ ո՛չ մէկ ֆրանսական ձեռք այդ բանը պիտի համարձակի ընել»։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ ընդունելութիւնք կատարուեցան։

Ն. Ամենապատուութիւն առաւօտուն ներկայ գտնուեցաւ Ս. Պատարագին որ մատուցուեցաւ ի Մայր եկեղեցի։

Յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց, Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասն և Թաղական խորհուրդը Պատրիարքարան երթալով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան և իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։ Մայր եկեղեցւոյ դպիրք Ս. Պատրիարք Հօր անուանը ձօնեալ երգեր երգեցին։

Կրօնական ու Քաղաքական ժողովոց ինչպէս նաեւ տեսուչ խորհրդոց անդամք եւ եկեղեցականք ու աշխարհականք Պատրիարքարան երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնն եւ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացաւ և իւր շնորհաւորութիւնները մատոյց։

Դատական և Կրօնական գործոց Վսեմ. Նախարարին կողմէ յատուկ պաշտօնատար մը Պատրիարքարան գալով յանուն Ն. Վսեմութեան շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարք Հօր։

Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ եւ յատուկ պաշտօնեայ մը միջոցաւ իւր այցետոմսը ղրկած էր։

Յունաց Գեր. փոխանորդն երէկ Պատրիարքարան գալով յանուն Ամեն. Տ. Նէօֆիտոս Պատրիարքին շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ մեր Ս. Պատրիարք Հօր։

Երէկուան Մեռելոցի տօնին առթիւ, Ազգ. Հիւանդանոցի մատրան մէջ Ս. պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի ներկայութեան պատասխանելոց և այն ազգայնոց որք իրենց ննջեցելոց համար Պալըգլը մեր գերեզմանատունն երթալէ առաջ՝ սովորութիւն ունին ուխտի գալ ի Ս. Փրկիչ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տնտես. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Կէտիկ-Փաշայի Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ Եկեղեցւոյ սնտուկի մատակարարութեան 16 1/2 ամսեայ հաշուեցոյցն՝ 1891 օգոստոս 11էն 1892 դեկտեմբեր 31, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր յար և նման մէկ օրինակն յիշեալ Եկեղեցւոյ բակը կախուած է ի տես Թաղեցւոց։

Տնտես. Խորհուրդս այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ Թաղի պատուարժան ազգայնոց՝ որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ՝ եթէ որ և է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, Թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ՝ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

3 փետրվար 1893

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տնօրէն խորհուրդս կը փութայ իւր ջերմ շնորհակալութիւններն յայտնել ազնիւ Թաղեցւոց, որք սիրայօժար մասնակցեցան ընկերութեանս տարեկան հանգանակութեան, որով կարող եղաւ այս դժնդակ ձմրան եղանակիս մէջ ածուխ բաշխել երից Թաղիս կարօտելոց։

Այս առթիւ շնորհակալութիւն նաեւ այն քանի մը բարեսէր անձանց, որք բարեկենդանի առթիւ հանեցին մխիթարել զկարօտեալս, բաշխելով ածուխ և բրինձ, որով օգնած եղան ընկերութեանս իւր ծանր պարտականութեանց մէջ։

Ի Դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ
Աղքատախնամ ընկերութեան
Երից Թաղից Սամաթիոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Գ. ՀԱՅՈՑԵԱՆ — Ա. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Սամաթիա, 5 փետրվար 453

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶՔ ԲԵՐԱՅԻ

Ներսէսեան և Տօլապտէրէի նախակրթարանաց մանկապարտէզներու մէջ, որոց ընդհանուր հսկողութիւնը վերջերս յանձնուած է Ազն. Տիկին Մատաքեանցի, տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ՝ որոշեալ թիւէ մը աւելի նոր աշակերտ անկարելի եղած էր ընդունիլ։ Այս անգամ Բերայի ազգային աղջկանց վարժարանի նորոգ հաստատութեան առթիւ, վերոյիշեալ դպրոցներէն չափահաս աղջիկունք նոյն վարժարանը փոխադրուելովն, նոր աշակերտներ պիտի ընդունուին մանկապարտէզներու մէջ։

Այն ծնողք՝ որք կը փափաքին իրենց զաւակունքը ղրկել, կը հրաւիրուին դիմել Բերայի Թաղական խորհրդարանը մինչեւ յառաջիկայ 1|13 մարտ։ 484 1—2

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ տեղի ունեցաւ Շիրինեան Երուանդ էֆէնտիի նշանախօսութիւնն ընդ Ազն. Օր. Անժէլ Ինճէեանի, Ինճէեան Մկրտիչ էֆէնտիի տան մէջ, ի Գում-Գաբու։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Ի ՆՊԱՍՏ
ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿ. ՀԱՅՈՑ
[illegible]

Ի ԹԱՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ

ԱՆԴԱՄՔ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻ

ՏԵԱՐՔ

Ժ. Տր ՖՕՐՆԷՆ [Գօմմանտէօր],
Ընդհ. Տնօր Ծխախոտի Ռէժիի, Նախագահ,
ԱԶԱՐԵԱՆ ԺՕԶԷՖ, Գանձապահ,
ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ՎԱՀԱՆ, Քարտուղար,
Ասատուրեան Պօղոս
Արապեան Պօղոս
Բաբազեան Լեւոն Պէյ
Գազազեան Համբարձում
Եուսուֆեան Տիգրան Էֆէնտի,
Էզնայեան Կարապետ
Էսայեան Յակոբ
Թահիրապօյուրեան Ագաթոն
Թաշճեան Սարգիս
Թաշճեան Յակոբ
Թորոսեան Յովհաննէս Էֆէնտի
Թօփալեան Գէորգ
Ինճէեան Միհրան
Ինճիճեան Յարութիւն
Կեսարեան Միհրան
Կիւլպէնկեան Կիւլպէնկ
Հալաճեան Բարսեղ Էֆէնտի
Ճիվէլէկեան Տիգրան, Տէր եւ Տնօրէն «Ճէրիտէյի Շարգիյէ» օրագրոյ
Մախսուտեան Սենեքերիմ
Մանուկեան Մկրտիչ
Մաճառ Սիմօն Պէյ
Յովակիմեան Միհրան
Շահնազար Յովհաննէս, Տէր եւ Տնօրէն ''Հայրենիք,, օրագրոյ
Ուսնեան Արփիկ Էֆէնտի
Չէչէեան Յակոբ
Սարգիսօֆ Լեւոն
Սարրաֆեան Յարութիւն Էֆէնտի
Սրվանեան Խաչիկ
Սրամպօլեան Յովակիմ
Տամատեան Ստեփան, Արտօնատէր ''Արեւելք,, օրագրոյ

Հրատարակուեցաւ ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ԴԱԼՖԱՅԵԱՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆ ի Դրիգոր Մարգարեանէ, մայրապետին լուսանկար պատկերով։ Գիրքին հասոյթովը շիրիմ մը պիտի կանգնուի բարեյիշատակ կնոջ գերեզմանին վրայ։ Այս նպատակաւ գրքին մին է որ ամեն մարդ գնէ սոյն գրքոյկն։ Կեդրոնատեղին է Զարդարեան գրատունը, կը գտնուի նաեւ ամեն գրավաճառաց քով։ Որբանոցին կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։ Գին 5 ղրուշ։ 393 15—20

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՎԱՂՈՒԱՆ ԹՈՒՈՅՆ

ԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵՌԵԱԼՆԵՐ (Խմբագրական) — ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ
ԵՍ ՈՒ ՊԱՊԻԿՍ [Մանկութեան յիշատակներ] — ՀՐԱՆԴ
ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ — ԵՂԻՇԷ Վ. ԴՈՒՐԵԱՆ
ԱՆԿԱՊ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ [Տիգրան Կամսարական, Հրանտ Ասատուր, Բիւզանդ Քէչեան, Դաւնիկ Ֆնտըքլեան, Յ. Ալփիար, Աղեքսանդր Փանոսեան, Տիրան Քէլէկեան, Գրիգոր Զօհրապ]
ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՓՇՐԱՆՔՆԵՐ — ԴԱՒՈՒԹ ՖՆՏԸՔԼԵԱՆ
ԴԻՄԱԿՔ (Պարահանդէսի Պատմութիւն) — ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ
ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գին ՔԱՌՍՈՒՆ փարա։

Ներքին լուրեր

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Բարձր. Սադրազամը, Դատական, Ներքին գործոց և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարք երէկ Կայսերական պալատ երթալով ստացան վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Պարսկական ու շուէտական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

— Պուլկարաց Գեր. Էկզարքն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մաքսատան մէջ գործուած զեղծումները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը երէկ եւս շարունակեց հարցաքննել պատասխանատուութեան հրաւիրեալ պաշտօնեայները։

Սթամպ կ'իմանայ թէ այդ մաքսատան մէջ գործուած զեղծումները 1293 տարւոյն սկսած ըլլալով, յանձնաժողովը որոշած է պատասխանատուութեան ենթարկել նոյն թուականին պաշտօնավարողները։

Նիսիմ Բօհէն, կ'ըսէ նոյն թերթը, Ներքին ապրանաց մաքսատան միջոցաւ շատ մը չուխաներ ղրկած է ի Պարսկաստան։

ՊՈԼՍՈՅ Առեւտրական, երկրագործական և արհեստական Սենեկի անդամներէն, ըստ օրինի, փոփոխելի անձանց տեղ նոր ընտրութիւն կատարելու համար, յառաջիկայ չորեքշաբթի օր՝ 10 փետրվար՝ ժամ 4 1/2ին նոյն Սենեկի կեդրոնատեղւոյն մէջ՝ ի Ղալաթիա Լօրանտօ խան՝ ընդհանուր ժողով պիտի գումարի ընտրողական ժողովոյ ընտրութեան համար։ Նոյն Սենեկին մէջ արձանագրեալ վաճառականք և դրամատեարք կը հրաւիրուին նոյն օրն որոշեալ ժամուն ներկայ գտնուիլ։

Առեւտ. Սենեկին մէջ արձանագրեալ ընկերութեան մը անդամները քանի հոգի ալ որ ըլլան, զատ զատ քուէ տալու իրաւունք չունին։ Իրենցմէ մին միայն յանուն ընկերութեան քուէ մը տալու իրաւունք ունի։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՌՈՒՄԷԼԻԷՆ մայրաքաղաքս եկած են տասն և չորս իսլամ պատանիներ տեղւոյս բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ դաստիարակուելու համար։ Վեհ. Սուլթան, իմանալով այդ պատանիներու ժամանումը, հրամայած է որ անոնց ոմանք Միւլքիյէ վարժարանին մէջ ընդունուին և ոմանք ալ Սուլթանիյէ վարժարանին մէջ։ Այդ պատանիներէ 8ը՝ Ֆիլիպէցի են, 3ը՝ Էսկի Զաղարացի, 2ը՝ Սէյմանիմաքցի և մին ալ Քըրճալըցի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Վսեմ. Նախարարին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուելով, ելմտական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Պ. ՔԱՌԼԱ նախընթաց օր Սօսիէթէ Օթօման դրամատան յանձնեց Էսկիշէհիրէն Գօնիա և Էնկիւրիէն Կեսարիա երկաթուղւոյ շինութեան համար պահանջուած երաշխաւորութեան գումարը, 30,000 ոսկի։

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ. — Երէկ, ժամը վեցին ատենները, Թուրք կին մը իր տասնեւվեց տարեկան որդւոյն հետ Ղալաթիոյ [illegible] առջեւէն կ'անցնէր, երբ յանկարծ տղան՝ յափշտակելով [illegible] առաջքին վրայ գտնուած սուր դանակն, իր կուրծքը կը խրէ. մայրն, ի տես իր որդւոյն այս սոսկալի արարքին, կը փութայ բռնել դանակին շեղբէն, բայց տղան քաշելուն պէս զայն, խեղճ կնոջ ձեռքը կը կտրէ։ Վիրաւորն, առանց ձեռքէն ձգելու մահաբեր գործին, մօտը գտնուած հացավաճառին խանութէն հաց մը կ'առնէ և հոտոտելով. «օ՜խ, նպատակիս հասայ» կ'ըսէ։ Բնականաբար ոչ ոք կը համարձակէր մօտենալ անոր, սակայն հոն գտնուած ոգելից ըմպելիներու գործարանին պետերն, ի գութ շարժելով, սիրտ կ'ընէ տղուն մօտենալ և ըսել «ի՞նչ ունիս, տղաս»։ Սա, որ կ'երեւայ թէ բանականութիւնը կորուսած էր, ձեռքը բռնած դանակը կը մխէ խեղճ մարդուն սիրտը և գետին կը փռէ զայն արիւնլուայ։ Վերջապէս վրայ կը հասնին, կը բռնեն այդ կատաղի տղան, դանակը կ'առնեն ձեռքէն և՝ արիւնլուայ վիճակի մէջ՝ ոստիկանատուն կը տանին։ Կ'ըսուի թէ խեղճ գինեգործին կեանքը վտանգի մէջ է։

ՌՈՒՍ ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ. — Երէկ Օտեսայէն 175 ռուս ուխտաւորք հասան ի Կ. Պոլիս և երեկոյին մեկնեցան դէպ ի Երուսաղէմ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Յունուար 29ի գիշերը Պրուսայի, Պալըքէսէրի, Պանտըրմայի, Պիղաճիքի, Միւտանիայի, Կէմլէքլիի և Քիրմասթիի մէջ երկրաշարժի ցնցմունք զգացուած են։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ նախնական ատեանը հնգական տարուան բերդարգելութեան եւ ցկեանս աստիճանէ ու պաշտօնէ զրկուելու դատապարտած է Խայրէպօլը գաւառակի ելմտական պաշտօնեայ Օսման էֆէնտին ու արկղապահ Խայրի էֆէնտին, որք նոյն գաւառակի կառավարական արկղէն գողութիւն ըրած էին։ Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուցած է այդ վճիռը։

ՄԷՐՍԻՆԻ նաւահանգստին մէջ վերջին փոթորիկներու պատճառով եօթը նաւեր ընկղմեր են։ Նաւահանգիստէն դուրս նաւաձիգ շոգենաւ մը եւ ուրիշ շոգենաւ մը ընկղմեր են։ Քանի մը մարդեր խեղդուած են։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին երկրագործական քննիչ Պէկեան էֆէնտի հրաժարած է այդ պաշտօնէն։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ նահանգին մէջ խաղողի բերքը տարին քսան և հինգ միլիոն օխայէն աւելի է։

ՀԱԼՔԱԼԸԻ տիպար-ագարակին մէջ բամպակի մշակութեան ձեռնարկուած է։ Հունտերը Այտընի նահանգէն բերել տրուած են։

ԵԱՆՆԱՅԻ մէջ պանդուխտներու հիւանդանոցի մը շինութեան համար 13,469 ղրուշ հանգանակուած է։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ կուսակալ Օսման փաշա այդ պաշտօնին կոչուելէն ի վեր կարեւոր ձեռնարկներ ըրած է հանրօգուտ շինութեանց և այլոց համար։ Մարախներու ջնջման համար յանձնաժողով մը կազմած և հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է չորցնելու Իսքէնտէրունի ճահիճներն, որք քաղաքին օդը կ'ապականեն։ Կուսակալը նոյնպէս պիտի ձեռնարկէ շաքարի գործարանի մը հաստատութեան և արդէն գտնուած կաշիի գործարանն ալ պիտի ընդարձակէ այնպիսի եղանակաւ մը որ կարենայ ապահովել նահանգին պէտքերը։ Պիրէճիկ գաւառակին առջեւ Եփրատ գետին վրայ կախուած կամուրջ մը պիտի շինուի։ Հալէպ քաղաքը օդային կազով պիտի լուսաւորուի, ապակիի գործարան մը պիտի հաստատուի, քաղաքին դուրսէն մինչեւ կառավարական պաշտօնատունը լայն խճուղի մը պիտի շինուի և երկու կողմը շէնքեր պիտի կառուցուին։

ՀԻՒՐԵՐՆԻԴ ՄԻՆՉԵւ ԴՈՒՌ ՏԱՐԷՔ. — Անցեալ կիրակի առաւօտ Ռօսթօ անուն մարդ մը այցելութիւն կուտայ Թոփխանէ բնակող Էլէնի անուն աղջկան մը, զոր կը ճանչնար։ Անուշ անուշ տեսնուելէ ետք, Ռօսթօ ոտքի կ'ելնէ տուն երթալու համար։ Էլէնի, իր հիւրը մեծարելու համար լամբար ի ձեռին վար կը սկսի իջնել անոր հետեւէն. սակայն Ռօսթօ թող չիտար աղջըկան որ իրեն հետեւի՝ ըսելով թէ իրեն համար չյոգնի։ Այս քաղաքավար ստիպումին վրայ, Էլէնի կը ձգէ հիւրը որ սանդուխէն իջնէ ու երթայ, և ինք վեր կ'ելնէ, կը լսէ փողոցին դրան ձայնն որ կը բացուի կը գոցուի։ Սակայն Ռօսթօ, փոխանակ դուրս ելնելու, վարի յարկը խուցի մը մէջ պահուըտած էր. և երբ տան մէջ ա՛լ ձայն ձուն չի մնար, կը մտնէ Էլէնիի սենեակն ու խեղճ աղջկան ունեցած հարսանեկան գոյքերը կը կողոպտէ և կը մեկնի։

Յաջորդ առտուն Էլէնի կը տեսնէ եղածն ու ոստիկանութեան իմաց կուտայ, յայտնելով որ Ռօսթոյի վրայ կասկած ունի։ Անմիջապէս անոր տունը կերթան ոստիկանք, եւ երբ հպատակութեան խնդիր յարուցանելով՝ Ռօսթօ կուզէր ժամանակ վաստկիլ գողօնները պահելու համար, ոստիկանք ներս կը մտնեն ու կ'առնեն կը տանին այդ անզգի հիւրը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ. — Վերջին յունուար ամսուան մէջ, Հանրային Պարտուց վարչութեան հասութից գումարն եղած է 64,244 օսմ. ոսկի, մինչ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսուան հասոյթն եղած էր 71,602։ Այս 7358 ոսկւոյ նուազումն յառաջ եկած է ձմրան սաստկութենէն որուն պատճառաւ հաղորդակցութիւնք ընդհատուեցան տեղ տեղ, և կարելի չեղաւ ոչ աղ գնել և ոչ ալ գինի ու ոգելից ըմպելիք փոխադրել։

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՑ վարչութեան նախագահ Վսեմ. Եուսուֆ Րիզա փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած է։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղին որոշմամբ՝ քսան և հինգղրուշի դրամական տուգանք մը պիտի առնուի այն անձերէն, որք առանց անցագրի ունենալու ուրիշին անցագիրը կը գործածեն։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ֆրանսական հիւպատոսն ուսումնասիրելով Ամասիոյ և Եւդոկիոյ առեւտրական հրապարակները, հետեւեալ խորհուրդները կուտայ ֆրանսացի վաճառականներուն որք ապրանք կը ղրկեն Ֆրանսայէն.

«Շատ փափաքելի էր որ ֆրանսական վաճառականութիւնը կարենար իր ապրանքները վաճառել այս նահանգին մէջ որ մօտաւոր ապագայի մը մէջ այնպիսի զարգացում մը պիտի ունենայ, որ մեր ուշադրութիւնը գրաւելու արժանի է։ Ուստի պէտք է այժմէն ճանչցունել այս երկրին մէջ մեր ապրանքներն, որք կրնան թէ՛ տեսակի և թէ աժանութեան կողմէ մրցիլ ուրիշ երկիրներու ապրանքներուն հետ։

«Այս հրապարակին վրայ մեծ գործ ընելու համար պէտք է որ ներմուծուելիք ապրանքներն աժան ըլլան։ Վարկով գործ տեսնելը շատ վտանգաւոր ըլլալով, կը կարծեմ որ ֆրանսացի վաճառականութիւնը շատ օգտակար կերպով կրնայ գործակալութիւններ հաստատել ի Փոքր-Ասիա, Եւդոկիոյ, Սեբաստիոյ և Ամասիոյ նման կեդրոնավայրեր։

«Այդ գործակալութիւնները պէտք է որ ունենան գրեթէ բոլոր այն ապրանքները որք կը քշուին այս նահանգներուն մէջ եւ կանխիկ ստակով ծախուին։

«Ֆրանսացի վաճառականները կրնան մինչեւ իսկ քիչ մը վարկ ալ շնորհել, որք այնքան վտանգաւոր չեն ըլլար, քանի որ գործակալութեանց պետերը կրնան հսկել իրենց յաճախորդներուն վրայ, եւ եթէ վճարումները ուշացնեն կամ անպարկեշտ ընթացքի մէջ գտնուին՝ դատի ենթարկել զանոնք։

«Այդ գործակալութեանց ուրիշ մէկ առաւելութիւնն ալ այն է որ մեր գործարանատէրերէն և վաճառականներէն շատերը կրնան միանալով հաստատել զայնս, և բնականաբար քիչ ծախքով գոհացում տալ հրապարակի պէտքերուն։»

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը, կ'ըսէ «Թարիգ», վաւերացուցած է Գոսովայի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին մէկ վճիռն, որով Իպրահիմ անուն մարդ մը՝ Բրիշթինայի սերպիական փոխ-հիւպատոս Լուքա Մառինքովիչն սպաննած ըլլալուն համար տասն և հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած էր։

ԿԱՐՆՈՅ կուսակալութեան թարգման անուանուած է Մէհմտաճ պէյ, թարգման Եանեաի, և իրեն յաջորդած է Ալեքան պէյ, թարգման Կարնոյ կուսակալութեան։

ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Գ. շրջանակի հասարակիչներէն Ղալիպ էֆէնտի, կ'ըսէ «Սաատէթ», գումար մը իւրացուցած ըլլալով, իրեն նկատմամբ նախնական քննութիւնք կատարուած են և տեղեկագիրը Պետական Խորհրդոյ մատուցուած է, Ղալիպ էֆէնտին դատաստանի ենթարկելու համար։

Ի ՊԷՐՈՒԹ շինուելու վրայ եղող նաւահանգստին ու քարափին առաջին մասն աւարտած ըլլալով, յանձնման գործողութիւնը կատարուած է։

ՁՄԵՌՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Պրուսայի մէջ անցեալ շաբաթ օրէն սկսեալ անձրեւ տեղալով բոլոր ձիւներն հալեր են։

Յունուար 20ին Պրուսայի Բազարքէօյին մէջ ձիւնին շատութենէն 9 տուներ փլեր և 20 տուներ անբնակելի դարձեր են։ Ջէնկիլէր գիւղին մէջ եւս երթեւեկութիւնը դադրած ըլլալով, գիւղացիք ձիւնին տակէն ներքնուղի մը բացեր են։

— Անցեալները Սէրէզի կողմը 24 ժամ անընդհատ անձրեւ տեղալով Սէրէզի դաշտը ու արտերն ողողուեր և հունձքերը բոլորովին բնաջինջ եղեր են։ Ջուրերուն սաստկութենէն Գարասու գետակը սառեր է եւ Նէնիքէօյի կամուրջը խորտակուելով Սէլանիկի ու Սէրէզի միջեւ երթեւեկութիւնը դադրեր են։ Սէրէզի մօտ գտնուած գաղթականներու գիւղ մը ողողուելով, բնակիչք տանիքներուն ու ծառերուն վրայ ելեր են ազատուելու համար։ Նոյն գիշերը ջուրերը սառելով կրցեր են սառոյցներուն վրայէն քալելով ազատիլ։

— Փետրուար 1ին, Պրուսայի Քիրմասթիի գաւառակին Կէօնի գիւղը ողողուելով տասն և հինգ տուներ փլեր, անասուններ խեղդուեր և 500 քիլէ ցորեն ոչնչացեր են։ Բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չէ պատահած։ Քիրմասթիի գայմագամը նոյն գիւղը գնացեր է արկածելոց հաց և այլ պիտոյքներ բաշխելու համար։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ. — Վերաքննիչ Ատենի ընդհ. դատախազ Պ. Ռօ, որ Պ. Պ. տը Լէսէբսի և ընկերաց դատապարտումը ձեռք բերած էր իւր յաջող փաստաբանութեամբ, Վճռաբեկ Ատենի ընդհ. դատախազ անուանուեցաւ, հոն եւս նոյն դատը վարելու համար Բանամայի դատապարտելոց դէմ։

— Բանամայի բազմաթիւ արժէտեարք դիմելով առ հաշուեյարդար Պ. Մօնշիքուռ, իրենց Թուղթերուն վճարումը պահանջեցին։

— Ստուգուեցաւ այն լուր թէ Առթօն անգամ մ'եւս խուսափեր է ֆրանսացի գործակալաց ձեռքէն։

— Կաշառաբեկ նախկին նախարար Պայհօ և հրաժարեալ երեսփոխան Սան Լըռուա Մազասի բանտէն Քոնսիէրժըրիի բանտը փոխադրեցան, Եղեռնադատ Ատենին առջեւ հանուելու համար կաշառքի դատին առթիւ, (տե՛ս այս աւուր Ա. երեսին մէջ։)

— Վիքթոր Լէսէբս (Շարլ տը Լէսէբսի եղբայրը) հիւանդ է ծանրապէս։ Կրտսեր եղբայրն ալ Մաթիէօ՝ որ զինուորական է, հիւանդ կը դառնայ Սուտանէ։

ՄԻԼԱՆ. — (Առ Թայմզ) — Ումպերթօ Թագաւոր և Մարկարիտա Թագուհին իրենց ջերմագին խնդակցութիւններն հեռագրեցին առ անուանի երգահանն Վէրտի՝ իւր Ֆալսթաֆ նոր Թատերանուագին փայլուն յաջողութեան համար տեղւոյս Օբերային մէջ փետր. 9ի գիշերն։ Ամեն երաժիշտք և օտար երաժշտագէտ քննադատք որք ներկայ էին՝ խանդավառութեամբ կը խօսին իտալացի 80 ամեայ երգահանին երիտասարդական այս նոր արտադրութեան վրայ, որ իբր փառաւորագոյն «օբերա»ն պիտի նկատուի։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 16 Փետր. — Ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ ծանուցեալ հարցապնդումէն ետքն, Երեսփ. Ժողովն 186ի դէմ 315 ձայնիւ օրակարգ մը քուէարկեց, որ կ'ըսէ. «Ժողովս վստահ է թէ կառավարութիւնը պիտի պահպանէ հանրապետական օրէնքներն, և հաստատ պիտի ցոյց տայ իւր որոշապէս հանրապետական քաղաքականութիւնը»։

— Անգլ. դեսպան Լորտ Տըֆրին հերքեց այն զրոյց թէ Անգլիայէն երեք միլիոն ֆր. բերեր է ֆրանսական մամուլը կաշառելու, որպէս զի ֆրանքեւռուս նիզակակցութեան հակառակ խօսի։

— Մարսիլիոյ վիճակն այլ եւս հոգ չի պատճառեր։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կլատսթոնեանք նոր յաջողութիւն մ'ունեցան ի Բօնթէֆրաքթ, ուր իրենց ընտրելին ընտրեցաւ փոխանակ նախկին պահպանողականին։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ռայխսթակի զինուորական յանձնաժողովը մերժեց օրինագծին այն կարեւոր տրամադրութիւնն որ զինուորական ծառայութեան տեւողութիւնն երկու տարւոյ կ'իջեցնէր։

ՀՌՈՄ. — Կառավարութիւնը Պետական Խորհրդոյ առջեւ ի դատ կոչեց երեսփոխան Պ. Պօնկի, այն յօդուածներուն համար զորս հրատարակած էր Փարիզի Մաղէն և Հռոմայ Նուովա Անդոլոճիա Թերթերուն մէջ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 5 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 1/4
3 » Փարիզի		22 72 1/2

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միւլ. Դ. Սէրի]		24 24 1/4
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 24
Սէս օրին		24 23 1/2
Թանզիմաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		84 30
» ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Թիւն	Սէրի	56 1/4
»	»	33 1/4
»	»	24 24

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սոսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 12
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7 30
Պանք տը Բօնս.	» »	4 25
Կօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 25
Րէժի	» »	16 23
Թրամուէյ	» »	592
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	94 1/4
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		70

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 16 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98 52
» » 4 1/2 %	106 22
Օսմանեան քօնսօլիտէ, Սէրի Դ.	22 43
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	470 62
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	443 12
Օսմանեան Երկաթուղի	94 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	375
Պանք Օթօման	590 31
Քրէտի Լիոնէ	777 50
Իտալական Ռանթ 5 %	92 25
Եգիպտական միացեալ	501 87
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 175
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ)	386 25

ԼՈՆՏՈՆ, 16

Անգլ. քօնսօլիտէ	98 81
Օսմ. » Սէրի Դ.	22 1/4
» » » Ա.	56 1/4
» » » Բ.	33 1/4
» » » Գ.	23
Օսմ. փոխառութիւն 1871	99
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	96
Պանք Օթօման	13 1/2
Այտընի երկաթուղի	17 1/2
Գասապայի երկաթուղի	14
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	99 1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօշիլտ)	104 25
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 330

ՎԻԷՆՆԱ, 16

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 45
» Փարիզի »	48 10
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	177
» Երկաթուղի	50

ՊԵՐԼԻՆ, 16

Օսմանեան Երկաթուղի	94 90
Օսմ. Րէժի	188
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 365
» Փարիզի »	81

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 17 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98 47
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 35
Օսմ. Երկաթուղի	94 25
Օսմ. Րէժի	373 12
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	588 12
Օսմանիյէ	— —

ՆԿԱՐՀԱՆՈՒԿ

Չորեքշաբթի օրուան նկարհանուկին համար մէկ լուծում միայն եկած է Խմբագրութեանս, Արամ Մասեհեանի կողմէ, որ մասամբ միայն յաջողած է։

Ճիշդ լուծումն է.

«Արդարեւ աւելի դիւրին է երկ մը քննադատելը քան զայն յօրինելը։»

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏՕՆ

Այս շաբթին Հայուհեաց Բարեգործական Ընկերութիւնը կատարեց մի համեստ տօն, որ թէեւ տեղիս հասարակութեան համար աննկատելի անցաւ, այնուամենայնիւ Կովկասի հայոց առաջադիմութեան ակներեւ ապացոյց է։

Այս շաբթին Ընկերութեան խոհարարական կուրսերի անդրանիկ ընթացաւարտները վկայականներ ստացան և երեքշաբթի, ամսիս 12-ին, իրենց վարիչներին և ուսուցիչներին մեծարեցին մի ընտանեկան ճաշկերոյթով, որի համար բոլոր կերակուրները իրենք էին պատրաստել։

Առաջին շրջանին, որ տեւեց Նոյեմբ. ի 1-ից մինչեւ յունուար, խոհարարութիւն սովորելու ցանկութիւն են յայտնել 15 օրիորդ, որոնք համարեա թէ բոլորն էլ պատկանում են Նիւթապէս ապահովւած դասակարգին։

Մենք չենք բաժանում այն զգացմունքները, որ շատերին, մանաւանդ տղամարդկանց ստիպում են հեգնական ժպիտը շրթներին խօսել այդ կուրսերի մասին և անգամ անամօթաբար ծաղրել, ասելով՝ որ «սպիտակձեռն» օրիորդները երբէք չեն կարող պարապել խոհարարութեամբ, Նոքա այնչափ ունեւոր են որ ոչ մի դէպքում չեն մտնիլ խոհանոց, —և նկարագրում էին մեզ թէ այս ինչ օրիորդը ինչպէս կ'առնի քափկիրը, կամ փայտէ գգալով մաջուրի համը ինչպէս կը տեսնի, աղը մատներով ինչպէս կ'ածի և այլն։

Որքան էլ կատակերգական մանր դէպքերի առիթ տան այդ կուրսերը, մենք չենք դադարիլ պնդելու որ սոքա մի նշանաւոր ջանք են այժմեան պարագաների համապատասխանող մի աշխատանք տալու ունեւոր կնոջը և միւս կողմից՝ բարելաւել այն աշխատանքը, որ այս օրս կրում է չունեւոր կինը։

Այն վայրկեանից, երբ ժամանակի անդիմադրելի ոյժով եւրոպական քաղաքակրթութիւնը ներս սպրդեց մեր կեանքի մէջ, հայ ունեւոր դասակարգը խելքը կորցրած ընկաւ նրա գիրկը՝ իւրացնելով գլխաւորապէս հարուստ եւրոպացու կեանքի արտաքինը, հեշտասիրութիւնը, շռայլութիւնը և՝ մի ճակատագրական թիւրիմացութեամբ, կնոջ պարապութիւնը։ Հայ ունեւոր կինը սկսեց ամաչել տանտիկնութեամբ զբաղւելու և մի որ և է աշխատանքի բացակայութիւնը առաջ բերեց նրա կեանքի մէջ ծուլութիւն, հոգեկան տրամադրութեան անհաւասարութիւն, կեանքից անբաւականութիւն, և ապա՝ այդ սեռի լաւագոյն անդամների մէջ՝ ձգտում դէպի լաւն որով Նոքա որոնում էին մի ելք իրենց անտանելի դրութիւնից, վրայ ընկնելով աշխատանքի մի տեսակից միւսին։

Այդ բարոյական տատանումների մէջ հայ ունեւոր կինը սկզբում յափշտակութեամբ անձնատուր եղաւ երաժշտութեան—դաշնակածութեան և ապա՝ երգեցողութեան։ Այդ յափշտակութիւնը սկսեց 60-կան թւականներից և տեւեց մինչեւ 80-ականների առաջին տարիները։ Բայց միշտ շատ շուտով ամեն մէկի համար լոյսի պէս պարզ էր դառնում որ երաժշտութիւնը բնական ձիրք է պահանջում, որպէս զի լցնէ ամբողջ կեանքը, իսկ անձիրք անձների համար դա միայն զւարճութիւն կարող է լինել և ոչ թէ աշխատանք, որ պատճառում է մարդուս բարոյական ինքնաբաւականութիւն։

Այնուհետեւ մեր տիկինները և օրիորդները հիացմամբ սկսեցին զբաղւել նկարչութեամբ՝ ապակու, յախճապակու, մասամբ կտաւի վրայ։ Մի օր բոլորն էլ նկարչուհիք դառան, բայց այդ մօդան էլ անցաւ՝ միայն մէկ երկուսի, որոնք տաղանդ ունէին, լուրջ աշխատանքի տենչը գոհացնելով։ Նկարչական յափշտակութեան անյարատեւութեան պատճառն էլ միեւնոյնն էր, ինչ որ երաժշտականինը։

Այդ երկու յափշտակութեանց կից ապրում էր թէեւ աւելի նուաղ ոյժով, մի երրորդը—ասեղնագործութիւնը, որի արմատները անկած են դեռ հին, նախնական հայ կեանքում։ Կարում էին գեղեցիկ բարձեր, սփռոցներ, զարդեր։

Այս երեք զբաղմունքների գլխաւոր պակասութիւնն այն էր, որ դոցանից ամէն մէկը հասարակ ընդունակութիւնների տէր կնոջ համար աւելի զւարճութիւն էր քան թէ լուրջ աշխատանք, որից գոհացում է ստանում կեանքի որ և է անհրաժեշտ պահանջ։

Ոչ երաժշտութիւնը, ոչ նկարչութիւնը, ոչ էլ ասեղնագործութիւնը՝ արհեստ չը դառնալով, հայ ունեւոր կնոջ հոգու մէջ դատարկութիւնը չէին լցնում։

Իսկ այդ ժամանակ կեանքը իր պարագաներով անխուսափելի յիշատակութիւններ էր անում նրան։ Դեռ քանի նա օրիորդ էր, կարելի էր միայն արուեստներով զբաղւել, իսկ երբ նա դառաւ տանտիկին և մայր, ակամայ տարակուսանքի մէջ ընկաւ Նոր յարաբերութիւններից, որի մէջ անյաղթելի հանգամանքները դրին նրան դէպի տնտեսութիւնը։ Այդ յարաբերութիւններն աւելի զգալի էին տալիս իրենց, երբ անցաւ նաւթական երազը —դրամի հեշտ վաստակելու կարելիութիւնը։

Վերջին 80 ական թւականների հնգամեակին, կռւելի համար կռիւը շօշափեց և հայ կնոջ, և նա տեսաւ, զգաց, համոզւեց վերջապէս որ կեանքը միայն զւարճութիւն չէ։

Նա մի քայլ մտածեց՝ և ահա հետեւ Թիֆլիսի մէջ հիմնւում է կար ու ձեւի ուսումնարան։ Ձեռագործը անցաւ կեանքի մէջ անհրաժեշտ բաների —շապիկների, շորերի և այլն, և ասեղնագործութիւնը դառաւ ձեւագիտութիւն, գեղարուեստը արհեստ, այժմեան պարագաներում ամեն մի կնոջ՝ թէ օրիորդի և թէ մանաւանդ տիկնոջ համար կարեւոր մի զբաղմունք, ընտանիքի մէջ զգալի օգուտ բերող աշխատանք։

Զւարճութիւնից՝ օգտակար, կեանքի պայքարին նպաստող աշխատանքի անցնելու այդ առաջին փորձը յեղափոխական էր։ Այնուհետեւ միայն մի քայլ էր մնում դէպի խոհարարութիւնը, եւ մենք սիրով ողջունում ենք Հայուհեաց Ընկերութեան խոհարարական կուրսերի առաջին ուսումնաւարտներին եւ բարեմաղթում՝ միանգամայն որ այդ պրոգրես-կեանքին մտնելու ձեռնարկ մը, ընդհանուր աշխատանքին մասնակցելու ցանկութիւնը աճի, զարգանայ և ընդարձակւի՝ անցնելով կանացի աշխատանքի համար այժմեան պարագաներում բացւած ասպարէզի եւ ուրիշ բազմազան շրջաններին։

Միայն աշխատանքը կարող է բարձրացնել, ազնւացնել հայ ունեւոր կնոջը, վերադարձնել նրան այն ինքնավստահութիւնը, որ իրեն յատուկ էր մինչ այս դարի սկիզբները։

Այսպէս ասելով՝ մենք չենք քարոզում վերադառնալ դէպի հնադարեան կարգերը։ մենք ուզում ենք միայն որ հայ կնոջ կեանքը առաջւայ պէս լի լինի աշխատանքով։

Սակայն կնոջ հին և նոր աշխատանքի մէջ մեծ զանազանութիւն կայ։ Տնտեսութիւնը որ առաջ վարւում էր անգիտակցօրէն, այժմ գիտական պիտի լինի, գիտակցական պիտի լինի նաեւ որդոց կրթութիւնը, որ առաջ կամ բոլորովին գոյութիւն չունէր կամ միայն սաղմնային դրութեան մէջ էր։ Եւ այդ բոլորի վրայ աւելանում է Ներկայ տանտիկնոջ համար մի նոր պարտականութիւն եւս—իր ամուսնու համար անհրաժեշտ անել իր կենակցութիւնը մտաւոր և բարոյական աշխարհում, զարգացնելով շարունակ աշխատանքով, ինքնակրթութեամբ և ուրիշ միջոցներով իր ամբողջ ներքին ոյժը և իր հետ սերտ կապելով հոգեկան առաւելութիւններով այն մարդուն, որին իր սէրը ընտրել է շատերի միջից ընդմիշտ։ Այս վերջին պարտականութիւնը, որ կայ և այր ամուսնու վրայ կնոջ հետ հաւասարապէս, անչափելի վիհ է հին և նոր կնոջ միջեւ։

Մենք առիթ կ'ունենանք դեռ շատ յաճախ վերադառնալ այն հարցին թէ ինչ դեր ունի կատարելու հայ կինը ընտանիքի կրթութեան գործում և թէ ինչ դեր՝ իր հետ ապրողների համար մտաւոր և բարոյական շրջան կազմելու պարագայում։ Լինելով անպայման կերպով կնոջ ինքնուրոյնութեան թեկնածու, մենք ամենայն ուրախութեամբ կ'արձանագրենք և այն բոլոր դէպքերը, որոնք տալիս են հասարակութեան մէջ կնոջը՝ տղամարդու հետ հաւասարապէս մարդկային իրաւունքներ։

Իսկ առ այժմ այստեղ մեր խօսքը լինելով խոհարարական կուրսերի առաջին դասաշրջանի լրանալու մասին, ուզում էինք մանրացոյց անել՝ թէ ինչո՞ւ առանձին համակրանքով ենք նայում Հայուհեաց Ընկերութեան այս նոր ձեռնարկած գործին։

Աւելորդ է խօսել այստեղ որ մինչեւ անգամ ունեւոր դասակարգի կինը պէտք է գիտենայ խոհարարութիւն, որպէսզի կարողանայ վերահսկել իր խոհանոցի վրայ, ազատ մնալ ծառաների և խոհարարների չարամտութիւնից, իրեն անկախ պահել դոցա նկատմամբ, չը վախենալով՝ որ դուրս վռնդելով դող, անամօթ խոհարարին, մէկ երկու օր՝ մինչեւ նորի վարձելը, ստիպւած կը լինի քաղցած մնալ կամ դիմել հիւրանոց։ Մենք հաւատացած ենք որ հայ ունեւոր կինը դեռ այնքան չէ փափկացրել իր ձեռները եւ մոռացել աշխատանքը, որ չը կարողանայ այլ եւս գործել եփել, խորովել, տապակել և անտեղի ենք համարում այն հեգնական հայեացքը, որով շատերը նայում են այս դասախօսութիւններին։

Միայն ցանկալի է որ այդ հիմնարկութիւնը չը սահմանափակի իր գործունէութիւնը միայն ունեւոր դասակարգով և ապագայում դուրս գայ լայն ասպարէզ, օգնելով գիտակցօրէն վերաբերւել անտեսութեան և այն չունեւոր խաւերի իգական սեռին, որտեղ կինը ոչ թէ վերահսկում, այլ գործում է խոհանոցում, որտեղ տանտիկինը ինքն է խոհարարուհի։

Առաջին քայլը դրւած է։ Արդեօք շուտով կը գայ այն ժամանակը, երբ մեր ծխական դպրոցներում եւս հայ աղջիկը նախ և առաջ կը սովորի այն, ինչ որ նրան անհրաժեշտ է կեանքի մէջ։

Պարոններ, բացէք վերջապէս դըպրոցի դռները կեանքի համար։

(Տփղ.) ՍՏ. ԼԻՍԻՑԵԱՆ

Գաւառական լուրեր

ԱՐԱԲԿԻՐ, 8 յունուար

Առաջին թէթեւ ձիւնէն յետոյ՝ ամբողջ դեկտեմբերը անցուցինք անձրեւոտ ապրիլի մը նման։ Այդքան երկար օրերու մէջ «արեւբաց» օր մը չտեսանք։ Երկնից ճակատը պատած էին անթափանցելի ամպեր, որոց մէջ անընդհատ տեղացող անձրեւը յարուցին գարնանազայր հեղեղներ. պտկեցան ուռենիներն և բաց ի չըջակայ բարձր լեռներէն և ոչ ուրեք կը տեսնուէր ձեան սպիտակութիւն, ո՞վ էր տեսել այդպիսի դեկտեմբեր, ամէն տարի այդ ամսոյ մէջ ձիւնը անպատճառ առնուազն գէթ «ոտնթաղ» մը ծածկած կը լինէր երկիրը և սաստիկ ցուրտ մը կը թափանցէր մարդոց ոսկերաց մինչեւ ծուծը։

Շատեր կարծեցին թէ այլ եւս ձմեռը չպիտի գայ, սակայն հին տարւոյն հետ փոխուեցաւ եղանակն ալ։ Ս. Ծննդեան առաջին աւուր օդն ունէր մայիս ամսոյ առաջին օրերուն մեղմութիւնն ու պայծառութիւնը, սակայն պատրանքը շուտով լուծուեցաւ երբ հետեւեալ օրը ձմեռն իւր բոլոր դաժանութեամբ ու կատաղութեամբ յանկարծ յարձակեցաւ բնութեան վրայ, անընդհատ ձի՛ւն ու բուք։ Եղանակը թող իւր պահանջումները գոհացնէ, մեք խօսիմք մի քիչ տեղւոյս հայ ժողովրդեան բարոյական պէտքերուն վրայ։ Արաբկիրու հայ հասարակութիւնն՝ արդէն լուր լինելով թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրահանգին համեմատ՝ Գաւառ. Ընդհ. Ժողովն Առաջնորդի ընտրութիւն կատարած է յանձին Արժ. Վահան Ծ. Վ. Ցակոբեանի՝ անկեղծ կը սպասէր որ գէթ Ս. Ծննդեան տօնին այսր հասած լինէր իւր նորընտիր Առաջնորդն, և այդ շնորհաբեր առթիւ հոգեւորապէս մխիթարէր իւր ժողովուրդն. այս յոյս ի դերեւ ելաւ, և շատ դառն հեգնութիւն կրեցին՝ ժողովրդեան կողմանէ նոքա՝ որք կը պնդէին թէ մինչեւ այդ նըշանաւոր տօնին օրը հոս հասած կը լինի արդէն Գեր. Առաջնորդը։ Միթէ ժողովուրդը իրաւունք չունէ՞ր այդ յոյսը տածելու յինքեան, քանի որ յԱզգ. Պատրիարքարան ղրկուած ընտրական տեղեկագիրն անթերի և օրինաւոր նկատուած էր Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կողմանէ. քանի որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հեռագրաւ ուզած գումարն ճանապարհի և այլ պաշտօնական ծախուց համար՝ Գաւառ. Վարչութիւնն վճարած էր հեռագրաւ այնքան փութով, որքան հնարաւոր եղած էր. քանի որ օդերն ալ դեռ յարմար էին ճանապարհորդութեան։ Գեր. Առաջնորդին յապաղումն սրտաբեկած է ժողովուրդն և տեղի տուած այժմ զանազան մեկնութեանց ու գուշակութեանց. ոմանք իրենց անբաղդութեան կը վերագրեն զայն, այլք կը պնդեն թէ նորընտիր Առաջնորդ հայրն չէ ընդունած իւր այս նոր պաշտօնն, մի քանիներ ալ՝ նուազ պահանջոտ՝ կ'ըսեն թէ «Ս. Զատկի տօնին ալ եթէ հասնի, գոհ կը լինիմք» կ'ըսեն։

Արժ. Առաջնորդական Փոխանորդ Հայրն Ս. Ծննդեան երկու օրերն ալ մնալով Ազգ. Առաջնորդարանի մէջ, ընդունեց կառավարական պաշտօնէից և տեղւոյս հայ և թուրք հասարակութեանց երեւելիներուն այցելութիւններն։

—Քաղաքս ընդերկար առանց բժշկի մնալէ յետոյ, ունեցաւ մի բժիշկ՝ որ բաւական հմտութեան հետ միացուցած է յանձին և անձնուէր մարդասիրութիւն մը։ Վկայեալ աղքատները կը դարմանէ ձրիաբար, դեղերու փոխարէն իսկ չստանալով եւ ոչինչ։ Շաբաթն երկու օր իւր վարձած բնակարանը լի է այս կարգի հիւանդներով յորոց իւրաքանչիւրն կը վայելէ կատարեալ խնամք ու հոգատարութիւն։ Տօքթ. Միքայէլ Ցակոբեան՝ իւր նախնական ուսումն առնելով Այնթապի բժշկական գօլէճին մէջ՝ յետոյ գնացած է յԱմերիկա, ուր կատարելագործելով իւր բարերար արհեստը՝ դարձած է ի Կ. Պոլիս և անդ կայսերական բժշկական վարժարանէն եւս ստանալով բժշկութեան և դեղագործութեան վկայագիր՝ մեկնած է անտի և զանազան գաւառաց մէջ ի գործ դրած իւր հմտութիւնն անշահախնդիր ոգւով մը։ Կարելի է ըսել թէ յիշեալ տօքթօրը՝ որ թէեւ հազիւ 3—4 ամիսներ են յորմէ հետէ հասած է այսր՝ Արաբկիրու շատ օգտակար եղած է և հետեւաբար արժանացած տեղւոյս ամեն կարգի ժողովրդեան համակրանացն ու գոհունակութեան։ Մի քանի հիւանդներ՝ որք երկար ատենէ ի վեր կը տառապէին չարաչար հինցած, կռաջացած ախտերով, և ուրիշ բժիշկներէ չէին կրցած գտնել ո և է դարման՝ այժմ կատարելապէս ապաքինուած են խնամով Տօքթ. Ցակոբեանի, եւ մեզ կը հաւատեն թէ տասնեակ տարիներէ աւելի յառաջ տեսողութեան զգայարանքը կորուսանող երկու դժբաղդ կոյրերու աչքերն յաջողած է բուժել առանց բնաւ պահանջելու նիւթական ո և է փոխարինութիւն։ Տօքթ. Ցակոբեան Այնթապցի է և կրօնքով կը վերաբերի բողոքական յարանուանութեան։

—Առեւտրական հրապարակը կայի տագնապալից վիճակ մ'ունի, վարկը՝ որ առեւտրոյ հզօր սնուցիչն է՝ խոյս տուած է աստի, յորմէ հետէ «բօլիցաճի»ները ոմանք սկսած են հետեւիլ այն արտակարգ Նորաձեւութեան՝ որ սնանկութիւն կը կոչուի։ Արմտեաց և այլ ուտեստի վերաբերեալ բաներու գինը կը մնան չափաւորութեան մէջ։ Ց. Պ. Մ.

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ՁԻՒՆԷ ԱՌՈՒՏԸ

Այս ձմեռ տեղացող յորդահոս ձիւները և սաստիկ ցուրտը մեզ առիթ տուին դմայլմամբ դիտելու նորանշան գեղեցկութիւնները ձմեռնային բնութեան զոր բանաստեղծները յանիրաւի հրապուրէ զուրկ և մեռեալ բնութիւն սովոր են անուանելու։

Ամենէն նոր, ամենէն ծիծաղելի երեւոյթը զոր ձիւնը մեզ ընծայեց, այն առիւծներն էին համակ ձիւնէ զորս փողոցներու մէջ հոս հոն կանգնուած կը տեսնէինք. նորօրինակ արձաններ՝ ամպերու գործարանէն արտադրուած խմորով զանգուած, հրեշտակներու ձեռագործներուն խառնուրդով շաղուած. առիւծներ՝ ոտքի վրայ, նստած, ընկողմանած, պառկած դիրքերով որոց ճարտարապետներն էին այն կարգ մը անգործ անձեր՝ որք աշխատութիւնը շատ չեն սիրեր, թերեւս անոր համար որ արձանագործ չեն եղեր, այնպիսի մարդեր որք՝ աղէկ և գէշ, ամեն բանի հետ կը սիրեն խաղալ և անոնցմէ օգուտ քաղել. այսօր ձիւնին հետ են զոր իրենց կատակներուն կը գործածեն, վաղը ցուրտին հետ զոր ծաղր կ'ընեն, միւս օր ալ գուցէ մօտալուտ հրդեհի մը պիտի վազեն իրենց ճերմակեղէնները չորցնելու համար։

Ձիւնէ այս բազմաթիւ առիւծներուն մէջ մէկ հատը չափազանց ուշադրութիւնս գրաւեց։ Միւսներէն աւելի խնամքով և ճաշակով պատրաստուած՝ արուեստագէտ բնածին տրամադրութիւններ գուշակել կուտար իր հեղինակին նկատմամբ որ գուցէ Անճելօ մը պիտի ըլլար եթէ Հռոմ ծնած ըլլար։

Հսկայ առիւծ մըն էր խրոխտաբար կանգնած առջեւի թաթերուն վրայ։ Պոչը երկայն կը տարածուէր գետնին վրայ իրանին ուղղութեամբ։ Լայն ու հաստ գըլխով, խոշոր խորունկ աչքերով, ցցուած ականջներով, բերանաբաց և լեզուն դուրս ձգած, կասկարմիր ներկուած լեզու մը որ իր մարմնոյն ճերմակութեան քով [illegible] հակապատկեր մը կը ներկայացնէր։ Կը կարծէի տեսնել ահռելին սարսռալին հետ միացած. կամ կը թուէր ըլլալ ճերմակ արջին պէս սառոյցներու վրայ բնակող նորանշան առիւծ մը, ճերմակ բաշով և մուշտակով զարդարուած։

Ես որ՝ քիչ մը նկարչի յատկութիւններ ունիմ և խենդի պէս կը սիրեմ պատկերներն ու արձանները, համակրեցայ այդ առիւծին որուն թերեւս միակ արժանիքը ձիւնէ ըլլալն էր, և առտու իրիկուն անոր գտնուած փողոցէն կ'անցնէի ուր կը գտնէի միշտ ձիւնէ առիւծը կանգուն, պաղ, լուռ, անհոգ իր շուրջի անցուդարձին ու ժխորին, և կարծես անտարբեր գոռոզութեամբ մը դիտելով այն ակնարկը զոր մէն մի անցորդ կ'ուղղէր իրեն, գոնէ վայրկեան մը կանգ առնելով զինք դիտելու համար։

Փոքրիկ տղաքներ որք ամեն բան իրենց խաղերուն կը ծառայեցնենն, այս հանդարտ առիւծին քովն էին միշտ անոր փորին տակ, անոր սառն թաթերուն փարած որոց մէջտեղերէն կը սողային անվախ, անվերջ ծիծաղներով և ճըլվըլումով։ Եւ գաղափարաց զարմանալի զուգորդութեամբ մը միտքս կուգար գաւառացի հայ մայրերու մէկ արարքը որք իրենց «կողցոն» (այսինքն տկարակազմ) փոքրիկները ժամուն խորանին ներքեւ գտնուող մարմարէ ճերմակ սիւնակին կուշտերէն կ'անցընէին մէկ քանի անգամներ որպէս զի փոքրիկը բժշկուի։

Այլ աւա՜ղ, շատ կարճ տեւեցին այս ձիւնէ առիւծին փայլուն օրերը։ Ինք՝ ձիւնէ առիւծ, իր փայլն ալ ձիւնէ փայլ մը եղաւ։

Երեկոյ մը երբ իր քովէն կ'անցնէի՝ ի՜նչ կը նայիմ, տեսայ որ այն խրոխտ, վեհափառ առիւծը չէր այլ եւս։ Բոլորովին այլակերպուած էր, փորը հալած, կողերը ջրոտած, թաթերը բարակցած, գլուխը մաշած և կնճռոտած։ Սիրտս ցաւով կեղեքուած՝ չկրցի երկար դիտել զինքը եւ ձգեցի անցայ։

Հետեւեալ առաւօտ ուրիշ ճամբէ գացի։ Իրիկուան առիւծին փողոցէն վերադարձայ։ Բա՜բէ, այս անգամ տեսարանը կսկծալի էր, գրեթէ սիրտ չ'դիմանալու աստիճան։ Այն վեհափառ, յաղթանդամ առիւծը՝ որսական բարակ մը դարձեր էր։ Դէմքը անճանաչելի խառնակ բան մը դարձած եւ սրունքները այն աստիճան բարակ՝ որ հազիւ կը վերցնէին իր մարմնոյն ազազուն բեռը։ Ձիւներուն, երկիրը ողողող այդ ճերմակ թիթեռնիկներուն մէջ ճարակող ախտէն ինքն ալ վարակուած էր եւ ողորմելի տագնապները կը կրէր, խե՜ղճը։ Ջերմութիւնը՝ որմէ մենք կեանք կը վերստանայինք, առիւծին կեանքը կը հալեցնէր։

Հետեւեալ իրիկուն դարձիս առիւծէն ուրիշ բան չի գտայ՝ բայց միայն աղտոտ, անկերպարան ձիւնակոյտ մը։ Դիակն էր փտտած հէգ առիւծին որ ոտքերու տակ, ցեխերուն մէջ կը հալէր ու կը փճանար։

* *

ՍԱՌՈՑԵԱԼ ԾՈՎԸ

Մեզմէ շատեր գրքերու մէջ միայն կարդացած էին սառուցեալ գետերու, լճերու կամ ծովերու նկարագրութիւնը, եւ այն անճառ զգացումը՝ զոր կ'ազդէ մեզ, կ'ըսէին, անոնց հրաշագեղ տեսարանը։ Այնպէս որ Պոլսեցնակ բանաստեղծ մը եթէ պէտք ունենար սառուցեալ ծով մը նկարագրելու՝ պիտի նեղուէր և պիտի հարկադրուէր ցնորքներու դիմել առ այդ յաջողելու համար, յաջողութիւն մ՝ որ անհետեւ պիտ'ըլլար անշուշտ։ Բայց անզուգական բարեբաղդութեամբ մը՝ առանց մինչեւ սառուցեալ բեւեռները երթալու նեղութեան, մեր քովիկը, մեր անկիւնին պատուհանէն կարող եղանք դիտել այս ձմեռ սառոյցէ ծովի նորօրինակ տեսարանը իր բովանդակ վեհութեամբը։

Ի՜նչ... միթէ այն մեր ընտանի կապուտակ ծո՞վն էր որուն վրայէն ամեն օր կը նաւարկէինք, այն խենդ ու խելառ ծովը՝ որուն ալեծուփ կատաղութեան առջեւ անհուզոգով կը սարսափայինք... ո՛չ, կը սըխալիք, ծով չէր այն... միապաղաղ բիւրեղէ՝ շողշողուն դաշտ մ'էր, անծիր անապատ մը՝ արծաթի փայփլուն աւազներով յատակուած, հազար և մէկ գիշերներէ մնացած հսկայ մոգական դահլիճ մը՝ համակ ադամանդեայ, շլացուցիչ շքեղութեամբ ողողուած, դիւթական երկիր մը՝ անծանօթ աշխարհէ մը փրթած, մեր մոլորակին վրայ ինկած...։

Նաւերը հոս հոն սփռուած, կը թուէին ըլլալ նորօրինակ խրճիթներ այս օտարոտի անապատին վրայ կառուցուած դէս ու դէն, կամ հոն անօթ վիթխարի բոյսեր՝ իրենց մերկ սեւութեամբը և հրեշային ձեւերովն ահաւոր։ Եւ այս բիւրեղեայ անապատը մեռելական անշարժութեան մէջ էր, բայց ի այն ճերմակ շարժուն բիծերէն, ձկնկուլներ անշուշտ, որք կ'երեւէին հոս հոն ցրուած երամովին, թերեւս ողբալով ծովուն կորուստը՝ որմէ կախեալ էր իրենց կեանքը։

Երկիրը շատոնց ի վեր իր ձիւնեղէն վերմակին տակ կը քնանար։ Կարգը ծովունն էր։ Այն ալ գլուխը քաշեց իր տարօրինակ վերմակը, անհպելի ըրաւ զինք մրրկալից հովերուն, ամպրոպոյ նաւերուն և մարդոց շահատակութիւններուն որք զինք անհանգիստ կ'ընէին, եւ լռիկ մնջիկ, հանդարտ անշշուկ քնացաւ պահ մը իր սառոյցէ վերմակին տակ պատսպարուած։

Այլ, ափսո՜ս, հէգ ծովուն չի թողուցին որ գէթ քանի մ'օր հանգիստ վայելէ, այդ հզօր վիշապին որ իր ուսերուն վրայ դրուած ամեն բեռ կը տանի անտրտունջ, քանի մ'օրուան դադարն և հանգիստը շատ տեսան։ Մարդիկ՝ բարկացած անոր դէմ, անգթօրէն կրծեցին անոր վերմակը, պատառուածքներ բացին հոն, ճեղքեցին վրէն վար և բզիկ բզիկ ըրին զայն, մինչեւ որ խեղճ ծովը՝ իր առջի մերկ և ցրտասարսուռ վիճակը վերստացաւ, մի՛շտ ողորմելի առարկան մարդկային քմահաճոյքներուն...։

Եւ ես ցաւով դիտեցի այն հիանալի բիւրեղեայ ճարտարապետութեան քայքայումը, ծուկերու աշխարհին վրայ կառուցուած այդ ադամանդէ անսիւն ձեղունին փլուզումը, որուն անձեւ բեկորները քանի մ'օր եւս տարուբերեցան, լողացին պղտոր ջուրերուն մէջ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԳՐԵԱՆՔ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այն ամեն հեղինակներն ու թարգմանիչներն, որք իրենց երկասիրութիւններէն երկերկու օրինակ յանձնեն Լրագրոյս խմբագրութեան, երեք անգամ անոնց ծանուցումն հրատարակուած պիտի տեսնեն Գ. էջին մէջ հինգ տողով։ Երեք անգամէն աւելի հրատարակելի կամ ընդարձակ ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ կան։

Պատկեր Աշխարհիկ գրականութեան Ա. հատորը, վայելչապէս կազմուած, կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին է Պալտասարեանի գրատուն, Սուլթան-Համամ թիւ 14։ Գին 15 ղրուշ։ 2—3

ԲԱԶՆԻՕՎԻ ձեռնածուական ներկայացումները կը տրուին ամեն գիշեր ի Բերա, Սըօնէքի վերնատան սրահին մէջ, ժամ 9ին (Ը. Ե.)։ Տոմսակաց գիներն են՝ 20—10—5 ղրուշ, ըստ կարգին։ Կ'արժէ երթալ եւ տեսնել այդ շահեկան փորձերը։

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ ՉԻՐՔԵՐՈՒ
ՊԱՅՄԱՆՔ ՎԱՃԱՌՄԱՆ
Դիրքերը կը տրուի Փարիզի գնով

10) ֆրանքի և աւելի պակաս ամեն յանձնարարութեան համար վճարումը պիտի ըլլայ ամսական
ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՔ
Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է. Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ երաշխաւորութիւն մը տան տեղւոյս վրայ։
Ա. Տ. ԶՈՒՆՃԵԱՆ
Ղալաթիա, 10, Խավյար խան, Ղալաթիա 10,
331 23—48

5

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՅԱՋԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչային ժողովոց եւ մահքեմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (Թագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մատչելի պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, զորս սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունենայ։ 17

Բնակ. Բիւյիւք Ապագ խան, թիւ 4, Մարբուչճըլար-Իչի, Ստամպոլ։ 30—60

ԼԱՆՕԼԻՆ
ԲՐԵՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։
ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԻՕՑԻԽ
Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գրինաճեան խան։ 398

PHOENIX FIRE OFFICE

ՖԻՆԻՔՍ Անգլիական Ապահովագրական ընկերութեան գրասենեակք փոխադրուած են Կալաթա, կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։
Հ. ՍՈՒԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ
2—3

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴՐԱՄԱՏԱՆ

Կը ծանուցուի 1890ի 4 % Թօմանիէ փոխառութեան արժէթուղթերն ունեցողներուն թէ յիշեալ արժէթղթոց 6րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1|13 փետրուարին, Օսմ. Կայս. Պանքան, Պոլիս Թարաքճըլար փողոց, թիւ 15։

Յիշեալ արժէթղթոց թիւ 6 կտրոններուն հետ թուագրեալ պորտըրոներ պիտի ներկայացուին յիշեալ Պանքային, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, ժամ 10էն (Ը. Ե.) մինչեւ 2 յետ միջօրէի։

Ջնջուած արժէթուղթերն ինչպէս նաեւ կտրոնները, նոյն թուականէն սկսեալ, պիտի ներկայացուին, երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը նոյն ժամերուն։

Ներկայացուած կտրոններուն և արժէթուղթերուն փոխարէն իրենց պիտի յանձնուի ընկալագիր մը՝ հանուելէն տասն օր ետքը վճարելի։

Կ. Պոլիս, 3 փետր. 93 435

Օսմ. 4% բրիօրիթէի պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթղթոց 5րդ վիճակահանութիւնը փետրվար 1|13ին տեղի պիտի ունենայ Օսմ. կայս. Պանքային մէջ, Պոլիս, Թարաքճըլար, թիւ 15։ Յիշեալ պարտաթղթոց թիւ 5 կտրոնները պէտք է ներկայացուին յառաջիկայ մարտ 1|13էն սկսեալ, թուագրեալ պորտըրօներուն հետ, յիշեալ պանքային, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, ժամ (Ը. Ե.) 10էն մինչեւ 2 յետ միջօրէի։ Ջնջուած պարտաթուղթերը ինչպէս նաեւ յետամնաց կտրոնները նոյն թուականէն սկսեալ ներկայացուելու են երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, նոյն ժամերուն։ Յանձնուած պարտաթուղթերուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի յանձնուի իրենց՝ հանուելէն տասն օր ետքը վճարելի։

Կ. Պոլիս փետր. 933 436

ՔՐԷՄ ՍԻՄՕՆ
ՍԻՄՕՆԻ ՓՈՇԻ
ՔՐԷՄ ՍԻՄՕՆԻ ՕՃԱՌ

Յանձնարարուած Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Պերլինի, Նիւ-Եորքի բժիշկներէն։ Ամենէն վայելչասէր կանանց կողմէ ընդունուած այս նիւթեր, Նրբութեամբ և անուշահոտութեամբ պատրաստուած, կը ճերմկցունեն դէմքի և ձեռաց վերնամաշկը, եւ անփոխարինելի կակուղութիւն մը կուտան մորթին և կ'անհետացունեն մորթին վրայ՝ ցուրտէն արեւէն եւ ծովու օդէն ուռած գոյները։
ՍԻՄՕՆ, Կուտյէ Պաթըլիէռ փողոց, 13, ՓԱՐԻԶ
Դեղարանք, Հոտաւէտարք, վաճառատունք են։

ՕԳՈՒՏ ՄՕՌԻՒ ՁԿ'Ն ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 Դեկտ. 1889
Պարոնայք Ագոպ և Պօղոս,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ագոպի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և տկարութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռիւ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԻՍ
Նախկին բժիշկ Ռոմանեան բանակի

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սէլիմիէ գըշլայի հիւմաեունընտա արամազ սէհար թօբճը 3ինճի վէ 4ինճի ալայլարըն Հարէմ իսքէլէսինտէ քեաին հայվանաթ ախօրլարը խարիճինտէ 5ինճի 6ընճը ալայլարըն Թաղըճըլար ախօրը ճիվարընտա 308 սէնէսի մարթ իպթիտասընտան չուպաթ նիհայէթինէ գատար միւթէրաքիմ կիւպրէլէրի Փիրուխթ իտիլէճէկինտէն թալիպլէրինին բէյ ագճէլէրի իլէ պէրապէր չուպաթըն պիրինճի կիւնինտէն իթիպարէն մէզքիւր ալայլար մէճլիսլէրինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 21 1—3

Մէրքէզը Սալթանաթը սէնիէտէ պուլունան Ծ. Նումէրօ Յէնապը միւլքիէանէյէ չէհրը րէմազանը շէրիֆտէ վիրիլմէք իւզրէ միւպայէա օլունաճագ օլան 1 միլիօն գըռուշտէն 1 միլիօն 300,000 գըրուշէ գատար թագըպին պէրհէր գըրուշի 45 բարաեա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իթասընա թալիպ օլան վէ շէրայիթինի անլամագ խըտէլէրինին մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 22 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ.

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակաց կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սու[illegible]ագրերուցս, որք ունին լիակատար իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11, և 12: Մանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական փոստատան վերն.

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890	»	6,165,860
Տարեկան հասոյթ	»	14,135,925

Ընկերութիւնք **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք:

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆրանք **6,250,000** Պահեստի դրամ Ֆրանք **1,270,300**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք: Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ըն[illegible] միացած է եւրոպեան **13** լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց [illegible] պահեստի դրամն է Աւելի քան **100,000,000** Ֆրանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14 369

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՄԲԷՐԻ

Ժանտարմա տայիրէսի ժուրնալ մէճմուըը Բէմալ էֆէնտինին մէսարիֆինէ մուգապիլ օլմագ վէ ժանտարմա վէզնէսինտէն վիրիլմէք իւզրէ 308 սէնէսի քեանունը էվվէլինտէն շուպաթը նիհայէթինէ գատար 3 վէ 309 սէնէսի մարթընտան շուպաթը ղաեէսինէ տէկին 12 քի ճէման 15 այլըք գուբոնը հավի վէ պէհէր գուբօն 40 ար ղրուշը միւհթէվի սէրկի մէրգում Թարաֆընտան գազաէն զայ իտիլմիշ օլտուղունտան, հէր քիմին եէտինէ կէչմիշ իսէ Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւնէ գատար ժանտարմա մուհասէպէսինէ Թէսլիմ էյլէմէսի վէ իտիլմէտիկի Թագտիրտէ գայերնտան տիկկէրի իթա գըլընաճաղը իլան օլունուր:

Նօ. 17 3—3

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ութ օրը երկու անգամ կը թողուն Լիվըրբուլէ և Նիւ-Եօրքի մէջ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	2574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բաւոնիա	5587	Աթլաս	2393
Սէֆալօնիա	5517	Սարակօսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սքիթիա	4557	Պալմիրա	2144
Ալէփփօ	2143	Թրինիտատ	883
Քէտար	1876	Մօրոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

«Մորոքքօ» շոգենաւը, նաւապետ Ճօն Քիլկ, Լիվըրբուլ պիտի երթայ այս շաբթու, Իզմիրի ճամբով:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

Ալիքսիրտճեան խան, Թիւ 40՝

17 Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջեւ կանոնաւոր երթեւեկութիւն

«Անաթօլի» շոգենաւը, ամսոյս 21ի երեքշաբթի օրը ժամ 4ին (Ե. Ե.) պիտի մեկնի Պոլսոյ նաւահանգիստէն ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ [illegible]

Նաւողջէք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալ

ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

5 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ և Մենչէսթըրի միջեւ թանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանտահար	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրոզ	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսօստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոթըս	800
Մէմֆիս	3250	Օլինթօ	800
Մարէօթիս	3250	Սէթի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

292 31 Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Սպեղանման Թուղթ Ֆայեառ եւ Պլէյն, կէս դարու յաջողութիւն: Դեղագանց դեղ ի բուժումն հարբուխի, կուրծքի բորբոքման, յօդացաւի, ցաւերու, ջղացաւերու, վէրքերու, լրտաքին ընտիր դեղ ընդդէմ խոցերու եւայլն: Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ. Ստորագրութիւն պահանջել:

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազօր ու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղաքներն և ամեն փափուկ անձինք:

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով:

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏՈՎ ՏԸ ՇՕ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Խեղդութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, ևն. ի մի բան, թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժահատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս:

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթօր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԷԿԱ Ղալաթիա, Մումհանէ, Թիւ 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով:

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՋՈՒՏ ԻՒՂ

[illegible]

Պատրաստեալ Հեառ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք:

Կաթի չափ ախորժահամ է

Մորթի ձէթի համ ու հոտ չունի բոլոր յատկութիւններէն զատ, Եղափոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճղաժութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով.

Ընդհանուր ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐԵԱԼ

ԾԱԽՈՒ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ

Ալէօնի բնակարանն ի Պէօյիւքտէրէ (աւստրիական նախկին դեսպանատուն): Այս բնակարան կը պարունակէ փայտաշէն մեծ տուն մը քարափին վրայ, Թիւ 30, Թրքական բաղանիք, պարտէզ, ալաթրքայիններ, անտառ, այգեստան, քէօշկ, և վազուն ջուր ընդունարաններով. ամբողջին տարածութիւնն է 70250 քառակուսի կանգուն:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պարոն Է. տը Հիւպշ, ի Բերա, Լինարտի փողոց, Թիւ 28: 418 6—24

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 8 20 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:

Գշ. 9 21 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,

Դշ. 10 22 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:

Դշ. 10/22 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին:

Շ. 11/23 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

Աշխ.—փետր. 9/21, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, պէտրը Ջմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւերն 12

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ինկիլթէռայի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Պալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Ռանտէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիգանթէ	2200	Բլէսօ	1500
Արկօ	2300	Կօթօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոստօ	3000	Կրօտօ	2200	Ռուբիքօ	2800
Բասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Բօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Բուֆֆալօ	2000	Հիմնօ	7000	Րօլլօ	3000
Գալիֆօրնիա	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Տիտօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիփսօ	2500	Ճէնօ	2300	Սալերնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլօ	2000	Սանթիակօ	8200
Գարլօ	2000	Քօլլինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօմինօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գիթօ	[illegible]500	Լէքանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տէգօ	2500	Մալթա	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարքօ	4300	Թօրրէնտօ	900
Տօրօ	4800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	2100	Մելօ	2000	Վոլթուռնօ	5000
Էայնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Ուէսօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆֆանի	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զէրմօ	200
Ֆալքօն	800	Օփորթօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օգգօ	2000	Մօնքիթօ	120
Էճիփթըն Մոնարք	8000				
Բըրշըն Մոնարք	8000				
Լըտիըն Մոնարք	8100				

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ

Գործակալ

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան. Ղալաթիա

293

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգղ. ոսկի	4,000,000
Ցայժ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք:

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքող կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

140 Պահճէ Գաբու, Մէյտանճրք սօքաք, Ուիթալ խան.

ՀԻՒՍԱՐԱՆ

221 Մեծ-Փողոց, Բանկալթի

Բանկալթիի մեծ հիւսարանին մէջ կը պատրաստուին մետաքսեայ, Ֆիլ տ'Էքօսէ, բուրդէ եւ էսթրամատուրէ գուլպայներ եւ ցանկապաններ, ձեռնոցներ, փաթաթակներ, քաշ-քօրսաժներ, անկողնոյ ծածկոյթներ եւ հիւսուածագործութեան ուրիշ ամեն տեսակ նիւթեր:

Տնօրէնութիւնը շնորհակալ կ'ըլլայ բազմաթիւ յաճախորդաց, ինչպէս նաեւ այն ընտանեաց որք բարեհաճած են պատուել զինք իրենց յանձնարարութիւններով, եւ կը յուսայ թէ պիտի հաճին շարունակել յառաջիկային նախապատուութիւն տալու տեղական սոյն գործարանի նիւթերուն, որքանակի մասին նման են Եւրոպիոյ սոյն օրինակ նիւթոց եւ աւելի աժան են անոնցմէ:

Գործարանը կը վաճառէ նաեւ ընտանեաց համար հիւսելու լաւ մեքենայներ եւ գործաւորուհեաց յատուկ այլ մեքենայներ որք կրնան օրը մինչեւ 24 զոյգ սրտադրել, հիւսուածագործութեան դասեր ալ կը տրուին. 253

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՕՎԱ

Արեւ. ճեպն. Թ. 2 Բշ. Եշ. Ա. ժ. վ.	Կուխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 132 Բշ. Եշ. Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 124 Բաց ի Կիր. Ա Բ Գ ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 123 Բաց ի Կիր. Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 131 Դշ. Շբ. Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. ճամբ. Թ. 7 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Արեւ. ճեպն. Թ. 5 Դշ. Շբ. Ա. ժ. վ.
7 20	8 15	6 30			Մկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ...... ժմ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Կում-գաբու			8 23		
		6 53			Եէտի-գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 22		
		7 45			Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 07		
		8 29			Սբարթա—գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատըմքէօյ			5 56	6 58	
		9 48			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 51	10 25			Գապաքճէ			4 20		
		11 27			Սինէքլի			3 29		
	12 12	12 09			ժմ. Չէրքէզքէօյ մեկնում			2 37	4 38	12 09
	12 14	12 40			մկ. ժամանում			2 12	4 53	12 04
12 04	12 56	1 41			Չորլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրաթլը—Քէօրէքլի			12 26		
		3 05			Սէյտլէր—Ջիֆթլիք			11 53		
	2 26	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ			11 16	2 26	
2 08	2 55	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Բապլը—քէօյ			9 40		
	3 58	6 08			Ուզուն—Քէօբրիւ			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէլի—Պուրկազ			7 46	12 31	8 09
		7 12			Ուլլի			7 14		
4 21	5 09	7 59			ժմ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ ...... մկ.			6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		8 15		մկ. ժմ.		1 25		11 22	7 09
			4 07		Գառըքքէօյ		12 32			
5 23	6 12		4 57		ժմ. Մուսթաֆա փաշա մկ.		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 18		6 38		ժմ. Հարմանլը մկ.		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 53		մկ. ժմ.		8 48		8 59	5 18
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սէյմէնլի մկ.		8 01		8 35	4 55
	8 11			10 50	մկ. ժմ.	12 50			8 25	4 48
	8 47			11 50	Գայաճըք—Հասքէօյ	12 06			7 52	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ	10 50			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բաքագըլ	9 58			6 39	3 06
	10 25			2 24	Գաթմնից—Սթանիմակ	9 04			6 14	
9 23	10 44			2 49	ժմ. Ֆիլիպէ մկ.	8 25			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. ժմ.	7 51			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք մկ.	6 45			4 43	
	12 22			5 12	ժմ. Եարամպէկլ մկ.	6 00			4 17	
	12 23				մկ. ժմ.				4 16	
11 16	12 44				ժմ. Պէլովա մկ.				4 01	12 44
3 20	4 29				Սոֆիա				12 34	15
2 10	9 50				Նիշ				5 51	920
8 45	4 48				Պէլկրատ				10 55	37
9 40	1 20				Պուտափէշթ				2 [illegible]	
3 16	7 20				Վիեննա մկ.				8 30	

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Սեւագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6էն և առաւօտեան ժամը 5.59ի միջեւ եղած միջոցներուն ժամանակը.

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մըն է եղած:

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր:

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թըրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ «պայմանագրական կառախմբին» հետ:

5.—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թըրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 «պայմանագրական կառախմբին» և Թիւ 131 «խառն կառախմբին հետ:

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Ըսկիւպի մէջ կը հաղորդակցի՝ Ջիպէֆչէ գացող Թիւ 522 և Սելանիկ գացող Թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ:

7.—Մասնաճաշարան վագոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանագրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չեղած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառախմբին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պէլօվայէն մեկնող Թիւ 7 կառախմբին) կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայնս ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով:

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.—	,, 9.—	Կ. Պոլիս Փիլիպէ Պէլօվայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ:

9.—Միջին Եւրոպիոյ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սելանիկի ժամուն վրայ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ՋԻՊԷՖՉԷ

Կախմբ. խառն Թ. 512 ամէն օր ժ. վ.	Կախմբ. խառն Թիւ 522 ամէն օր ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կախմ. խառն Թիւ 523 ամէն օր ժ. վ.	Կախբ խառն Թիւ ամէն օր ժ. վ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 15
5 44		Թօփսին .... մկ.		9 41
6 21		Ամաթօվօ		9 04
6 43		Քարասուլու		8 41
6 53		Կիւմէնճէ		8 31
7 31		Կէօրկէլի		7 59
8 05		Միռօվչէ		7 16
8 15		Սթրումիցա		7 06
8 47		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
8 57		մկ.		6 17
9 42		Քրիվօլագ		5 43
10 21		Վէնից—Կրացքօ		5 00
11 08		Քէօբրիւլիւ ժմ.		4 10
11 18		մկ.		4 0[illegible]
12 06		Ջէլէնիքօ		3 [illegible]
12 42	1 06	ԻՒՍՔԻՒՊ (Պիւֆէ) ժամ.		2 4[illegible]
	1 47	մկ.	2 20	
	2 42	Աճալար	1 44	
	3 15	Գումանօվա	1 07	
	3 43	Թապանօվչէ	12 29	
	3 56	Բրէշօվա	12 04	
	4 21	Պուգառովչէ	11 46	
	4 34	Պույէնէվչէ	11 16	
		Ջիպէֆչէ	11 00	
	9 35	Նիշ	5 51	
	4 48	Պէլկրատ	10 55	
	1 20	Պուտափէշթ	2 40	
	—	Վիեննա մկ.	8 30	

ԳԻԾ ԻՒՍԿԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կախմբ. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. Ուր. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կախմ. խառն Թիւ 621 Գշ. Եշ. Շբթ. ժ. վ.
7 15	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Էլէշան .... մկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Վէռիզօվից	10 12
11 20	Լիբլեան	9 11
12 12	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուչիթրն	7 22
1 15	Միթրօվիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կուխ. խառն Թ. 321 Բշ. Եշ. Ա Բ Գ	Կուխ. խառն Թ. 323 Նիւ. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 322 Դշ. Շբ. Ա Բ Գ	Կուխ. խառն Թ. 324 Բշ. Ա Բ Գ
9 15	1 40	մկ. Թըրնովա-Սէյմէնլի ժմ.	7 50	9 4[illegible]
9 53	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Րատնէ—Մէհլէսի	5 45	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սլիվնօ—Քրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 1[illegible]
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կուխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և Ուր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և Շբ. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս .... ժամ.	6 53
8 47	Ուլլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Փիթիկլի	2 31
1 21	Ֆերէճ	1 29
2 22	ժմ. Տէտէ—Աղաճ .... մկ.	12 20